

DEUTSCH-POLNISCHE KONFERENZ EUROPÄISCHE CHARTA FÜR DIE GLEICHSTELLUNG VON FRAUEN UND MÄNNERN

4. November 2022
Leipzig

POLSKO-NIEMIECKA KONFERENCJA DOTYCZĄCA EUROPEJSKIEJ KARTY RÓWNOŚCI KOBIET I MĘŻCZYZN

4 – 5 listopada 2022
Lipsk

Impressum

Herausgegeben von

Landesfrauenrat Sachsen e. V.

Dachverband von Frauenverbänden, Frauenvereinen, Fraueninitiativen
und Frauenvereinigungen sowie Gleichstellungsinitiativen

© 2022

Strehleener Str. 12-14

01069 Dresden

Telefon: +49 (0) 351 4721062

E-Mail: kontakt@landesfrauenrat-sachsen.de

Internet: www.landesfrauenrat-sachsen.de

 @LandesfrauenratSachsen

 @landesfrauenrat_sachsen

 @LFR_Sachsen

Redaktion: Andrea Pankau, Jana Neveling, Luisa Pohl, Magdalena Sankowska

Layout: Michaela Weber

Redaktionsschluss: Dezember 2022

Bildnachweis

Umschlag vorn iStock.com/Devenorr; **S. 7/8 & Umschlag hinten** Whgler – Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=80381849>; **S. 5 & 13** Michaela Weber, **S. 17/18 & Umschlag hinten** Paweł Marynowski/Wikimedia Commons, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=31060892>; **S. 20/21** SuperGlob – Eigenes Werk, CC BY 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=82520536>; **S. 22/23 & Umschlag hinten** Piotr Marynowski/Wikimedia Commons/CC-BY-SA-3.0, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=40448438>; **S. 30** Zorro2212 – Eigenes Werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=52014443>; **S. 37** privat; **S. 53** Autor/-in unbekannt – Gemeinfrei; **S. 54 links** Autor/-in unbekannt – Gemeinfrei; **S. 54 rechts** Wilhelm Hensel – Gemeinfrei; **S. 55** Bassano – <https://www.npg.org.uk/collections/search/portrait/mw61225/Poldowski-Rgine-ne-Wieniawski-Lady-Dean-Paul>, Gemeinfrei; **S. 8, 15, 21, 23, 25, 33, 34, 36, 39, 48, 49** Landesfrauenrat Sachsen e. V. / Michaela Weber; **Umschlag hinten (3. v. o.)** Lukaszprzy – Eigenes Werk, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4403036>

Diese Maßnahme wird mitfinanziert durch Steuermittel auf der Grundlage
des vom Sächsischen Landtag beschlossenen Haushaltes.

STAATSMINISTERIUM DER JUSTIZ
UND FÜR DEMOKRATIE
EUROPA UND GLEICHSTELLUNG

DEUTSCH-POLNISCHE KONFERENZ
EUROPÄISCHE CHARTA FÜR DIE GLEICHSTELLUNG
VON FRAUEN UND MÄNNERN

POLSKO-NIEMIECKA KONFERENCJA
DOTYCZĄCA EUROPEJSKIEJ KARTY RÓWNOŚCI
Kobiet i Mężczyzn

Partner | Partnerzy

 HEINRICH BÖLL STIFTUNG
WARSZAWA

Stadt Leipzig
Referat für Gleichstellung
von Frau und Mann

 POLNISCHES
INSTITUT BERLIN
FILIALE LEIPZIG

INHALT

Deutsch-Polnische Konferenz Polsko-niemiecka konferencja	6
zur Umsetzung der Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern in Leipzig na temat wdrażania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Lipsku	
Grußwort	8
von Frau Staatssekretärin Dr. ⁱⁿ Gesine Märtens zur Deutsch-Polnischen Konferenz zur Umsetzung der EU-Gleichstellungscharta 4. November 2022	
Powitanie	11
Pani Sekretarz stanu dr Gesine Märtens podczas polsko-niemieckiej konferencji dotyczącej realizacji postanowień Europejskiej Karty Równości 4 listopada 2022 r.	
Gleichstellung in Wałbrzych (Waldenburg) Działania równościowe w Wałbrzychu	14
Dr. ⁱⁿ Sylwia Bielawska, Stellvertretende Bürgermeisterin der Stadt Wałbrzych (Waldenburg) dr Sylwia Bielawska, zastępczyni prezydenta miasta Wałbrzycha	
Gleichstellungsmaßnahmen in der Woiwodschaft Lubuskie Działania równościowe w Województwie Lubuskim	19
Magdalena Balak-Hryńkiewicz, Bevollmächtigte der Marschallin der Woiwodschaft Lubuskie für Gleichstellung, Mitglied des Frauenrates der Woiwodschaft Lubuskie Pełnomocniczka Marszałkini Województwa Lubuskiego ds. równości, członkini Lubuskiej Wojewódzkiej Rady Kobiet	
Gleichstellung in Świdnica (Schweidnitz) Działania równościowe w Świdnicy	22
Beata Moskal-Słaniewska, Präsidentin der Stadt Świdnica (Schweidnitz) Prezydentka miasta Świdnica	
„Strajk kobiet“ (Frauenstreik) und die Situation der Frauen in Polen „Strajk Kobiet“ i sytuacja kobiet w Polsce	24
Marta Lempart	
World Café Gewaltschutz Ochrona przed przemocą	32
Moderation und Dokumentation: Susanne Köhler, Vorsitzende Landesfrauenrat Sachsen e. V. Moderacja i dokumentacja: Susanne Köhler	
World Café Kommunalpolitik Polityka komunalna	34
Dokumentation Dokumentacja: Astrid Pawassar Moderation: Sarah Buddeberg MdL Moderacja: Sarah Buddeberg (posłanka parlamentu saksońskiego)	
World Café Gesundheit Zdrowie	36
Dokumentation Dokumentacja: Carmen Kaethner Moderation Moderacja: Dr. ⁱⁿ Jessica Bock	

„Europäische Charta für Gleichstellung von Frauen und Männern in Leipzig“ |
„Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Lipsku”

38

Vortrag von Genka Lapön und Susan Hänel am 4. November 2022 in Leipzig | Wykład Genki Lapön i Susane Hänel
w dniu 4 listopada 2022 roku w Lipsku

Präsentation zum Vortrag

43

Prezentacja do wykładu

48

Musikalische Soiree | Spotkanie muzyczne

53

mit deutschen und polnischen Komponistinnen mit Eva Meitner und Julia Preußler am 4. November
im Polnischen Institut in Leipzig | z niemieckimi i polskimi kompozytorkami z Evą Meitner i Julią Preußler 4 listopada
w Instytucie Polskim w Lipsku

Deutsch-Polnische Konferenz | Polsko-niemiecka konferencja

zur Umsetzung der Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern in Leipzig | na temat wdrażania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Lipsku

Der Landesfrauenrat Sachsen e.V. veranstaltete am 4. und 5. November 2022 in Leipzig eine Deutsch-Polnische Konferenz zur Umsetzung der Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene. An der Veranstaltung nahmen Vorstandsfrauen, Mitarbeiter*innen und engagierte Frauen und Männer aus dem Bereich Gleichstellung aus Sachsen sowie den polnischen Regionen Niederschlesien und dem Lebusser Land teil.

Im Fokus der Veranstaltung am 4. November stand der Austausch über die lokalen Erfolge, aber auch Hindernisse und gegenseitige Unterstützung. Diese Veranstaltung diente zusätzlich der Erweiterung des Netzwerkes. Die Teilnehmer*innen aus Niederschlesien und dem Lebusser Land haben einen Einblick in ihre Arbeit in Polen gegeben; ebenso hat die Gleichstellungsbeauftragte der Stadt Leipzig, Frau Genka Lapön, über ihre Erfahrungen aus den zwei Aktionsplänen der Stadt Leipzig im Rahmen der Umsetzung der Europäischen Charta zur Gleichstellung von Frauen und Männern berichtet.

Dieser Erfahrungsaustausch und das Netzwerken sind besonders wichtig, da die Gleichstellungsarbeit in Polen gänzlich anders funktioniert als in Deutschland. Gegenseitiges Verständnis der Lage in beiden Ländern ermöglicht einen Dialog auf Augenhöhe und führt zu besseren Kooperationen.

Bereits Anfang Oktober nahmen Susanne Köhler, Vorsitzende des Landesfrauenrat Sachsen e.V., und Mitarbeiterinnen der Geschäftsstelle am 14. Polnischen Frauenkongress in Breslau teil und konnten dort weitere Kontakte

Saksońska Rada Kobiet (Landesfrauenrat Sachsen e.V.) zorganizowała w Lipsku w dniach 4 i 5 listopada 2022 r. polsko-niemiecką konferencję na temat realizacji Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn na szczeblu lokalnym. W wydarzeniu wzięły udział członkinie zarządu, pracownicy oraz osoby zaangażowane w pracę na rzecz równości z Saksonii oraz polskich regionów Dolnego Śląska i Lubuskiego.

Głównym punktem spotkania 4 listopada była wymiana informacji o lokalnych sukcesach, ale także przeszkodach i wzajemnym wsparciu. Wydarzenie to służyło również rozbudowie sieci kontaktów. Uczestniczki z Dolnego Śląska i regionu lubuskiego przedstawiły swoją pracę w Polsce; pełnomocniczka ds. Równości Kobiet i Mężczyzn Miasta Lipska, pani Genka Lapön, zrelacjonowała swoje doświadczenia z dwóch planów działania miasta Lipska w ramach wdrażania Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn.

Ta wymiana doświadczeń i networking są szczególnie ważne, ponieważ praca z tematem równości w Polsce funkcjonuje w zupełnie inny sposób niż w Niemczech. Wzajemne zrozumienie sytuacji w obydwu krajach umożliwia dialog na równym poziomie i prowadzi do lepszej współpracy.

Na początku października Susanne Köhler, przewodnicząca Saksońskiej Rady Kobiet, oraz współpracowniczki organizacji wzięły udział w XIV Ogólnopolskim Kongresie Kobiet we Wrocławiu i mogły tam nawiązać nowe kontakty. Konferencja w Lipsku miała się przyczynić m.in. do ich utrwalenia.

knüpfen. Diese sollten während der Konferenz und darüber hinaus verfestigt werden.

Als besonderer Gast der Konferenz wurde die polnische Aktivistin des „Strajk Kobiet“, Marta Lempart, begrüßt, die für ihr großes Engagement für Frauen- und Abtreibungsrechte in Polen bei vielen Frauen hohes Ansehen genießt. Am Abend konnten sich die Teilnehmer*innen im Polnischen Institut Leipzig über ein kulturelles Programm mit dem Film „Doppelt frei“ sowie einer musikalischen Soiree mit polnischen und deutschen Komponistinnen freuen.

Am 5. November lag der Fokus auf einigen Beispielen der praktischen Umsetzung der Gleichstellungsarbeit in Leipzig, wie zum Beispiel der Besuch bei einer Beratungs- und Interventionsstelle gegen häusliche Gewalt sowie im Museum der Bildende Künste Leipzig.

Die Deutsch-Polnische Konferenz wurde durch die Heinrich-Böll-Stiftung Warszawa und dem Sächsischen Staatsministerium der Justiz und für Demokratie, Europa und Gleichstellung gefördert und in Kooperation mit dem Referat für Gleichstellung von Frau und Mann der Stadt Leipzig und dem Polnischen Institut Berlin mit seiner Zweigstelle in Leipzig vorbereitet.

Gościem specjalnym konferencji była polska działaczka „Strajku Kobiet“, Marta Lempart, która jest bardzo szanowana przez wiele kobiet w Polsce za swoje wielkie zaangażowanie na rzecz praw kobiet i aborcji. Wieczorem uczestnicy skorzystali z programu kulturalnego w Instytucie Polskim w Lipsku oglądając film „Podwójnie wyzwolone” oraz słuchając utworów polskich i niemieckich kompozytorek.

5 listopada skupiono się na przykładach praktycznej realizacji działań na rzecz równości w Lipsku, takich jak wizyta w centrum doradztwa i interwencji przeciwko przemocy domowej oraz w Muzeum Sztuk Pięknych w Lipsku.

Polsko-niemiecka konferencja została sfinansowana przez Fundację im. Heinricha Bölla Warszawa oraz Saksońskie Ministerstwo Sprawiedliwości oraz ds. Demokracji, Europy i Równości. Została ona przygotowana we współpracy z Wydziałem ds. Równości Kobiet i Mężczyzn Miasta Lipska oraz Instytutem Polskim w Berlinie z filią w Lipsku.

Grußwort

von Frau Staatssekretärin Dr.ⁱⁿ Gesine Märtens
zur Deutsch-Polnischen Konferenz zur Umsetzung der EU-Gleichstellungscharta
4. November 2022

Sehr geehrte Frau Lempart,
Sehr geehrte polnische Delegationsleiter*innen,
Sehr geehrte Frau Köhler,
Sehr geehrter Herr Karwen,
Sehr geehrter Herr Guddat,
Sehr geehrte Damen und Herren, liebe Gäste, herzlich Willkommen hier im Polnischen Institut Berlin bzw. im „Polnischen Institut Berlin – in Klammern: Leipzig“.

Schön, dass Sie alle den Weg hierher gefunden haben, u. a. aus Wałbrzych, Wrocław, Świdnica und der Województwo Lubuskie. Es ist die erste Deutsch-Polnische bzw. „sächsisch-niederschlesische“ Konferenz zur Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene und ich hoffe, es wird auch nicht die letzte bleiben. Danke an alle, die diese Tagung möglich gemacht haben: Das Polnische Institut Berlin, die Heinrich Böll Stiftung, die Stadt Leipzig und natürlich der Landesfrauenrat Sachsen.

Wie Sie vielleicht wissen, hat das Ministerium, für das ich tätig bin, viele Zuständigkeiten (und einen entsprechend langen Namen), aber all diese Bereiche berühren sich in der täglichen Arbeit des SMJusDEG (Sächsisches Staatsministerium der Justiz und für Demokratie, Europa und Gleichstellung) ständig – gerade, wenn es um eine Querschnittsaufgabe wie Gleichstellung geht, die auf allen Ebenen umgesetzt werden muss. Unter dem Blickwinkel der Justiz sehen wir es mit Sorge,

wenn Schwangerschaftsabbrüche für verfassungswidrig erklärt werden. Unter dem Blickwinkel des Gewaltschutzes und als Gleichstellungsministerium sind wir besorgt, wenn Mitgliedsstaaten der EU einen Austritt aus der Istanbul-Konvention erwägen.

Als Europaministerium beobachten wir andererseits aber auch mit großem Interesse, wie sich polnische Frauen gegen solche Entwicklungen zur Wehr setzen und wie unsere Nachbarinnen und Nachbarn beim Abbau von Diskriminierung vorankommen. Doch wir vergessen auch nicht, dass die EU für uns alle der größte Gleichstellungsmotor ist. Am Ende sind es die europäischen Richtlinien, die in unseren Ländern mehr Gleichstellung erzwingen und fördern. Beim letzten Gleichstellungsindex (2021) des Europäischen Instituts für Gleichstellungsfragen hat die EU insgesamt 68 von 100 Punkten erreicht (d. h. nur ein geringer Anstieg gegenüber dem Vorjahr); Deutschland liegt hier nur auf Platz 10 – wir kennen unsere Hausaufgaben-Liste.

Deshalb wissen wir es zu schätzen, dass wir auf starke Partnerinnen und Partner wie den Landesfrauenrat Sachsen zählen können, der hier in Sachsen schon seit mehr als 30 Jahren tätig ist. Er ist u. a. in Gleichstellungsbeiräten und Lenkungsausschüssen aktiv, in der Allianz für Familien und vielen anderen Gremien. Darüber hinaus pflegt der LFR den Austausch mit den Kolleginnen in Polen – dadurch bekommen wir in Sachsen einen guten Einblick, bei welchen Themen sich die Frauen in Polen engagieren:

- für gleichberechtigte Teilhabe und gegenseitigen Respekt,
- für europäische Werte,
- dafür, dass alle Menschen in der europäischen Gemeinschaft akzeptiert werden, unabhängig von sozialer Herkunft, Hautfarbe, politischer, religiöser oder sexueller Orientierung.

Für diese Werte müssen wir gemeinsam in Europa einstehen – deshalb freue ich mich über jede Gelegenheit zum Austausch wie hier, insbesondere im Hinblick auf die Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene.

Was ist die Europäische Gleichstellungscharta?

Die Charta hat sich für uns in Sachsen als Leitfaden bewährt, um Aktionspläne zu entwickeln und in die Tat umzusetzen. Sie setzt uns an vielen Stellen maßgebliche Leitplanken/Impulse für die sächsische Gleichstellungspolitik:

- etwa dort, wo es um die Stärkung demokratischer Teilhabe von Frauen geht,
- bei der Förderung der Erwerbsbeteiligung (Schlüsselthema, siehe Fachkräftemangel),
- Gewaltschutz und Gesundheitsförderung.

Was die EU-Gleichstellungscharta vorgibt, klingt stellenweise abstrakt: Es ist von „Mindest-Standards“ die Rede, von der „lokalen Autonomie“ der Kommunen. Sie hat einen unmittelbaren gestalterischen Wert und zielt auf die Lebenswirklichkeit der Menschen. Wer sie unterzeichnet, so heißt es im Text, verpflichtet sich auf das Ziel „echter Gleichstellung in der Praxis“.

Wie sieht diese Praxis zum Beispiel hier in Sachsen aus? Vorreiterin bei der Charta in Sachsen waren nicht unsere größten Städte, sondern eine kleine Gemeinde: Gersdorf, Landkreis Zwickau (2007). Leipzig, Dresden, Chemnitz folgten 2012, in diesem Jahr (am Internationalen Frauentag) dann auch Görlitz, was für den deutsch-polnischen Kontext erwähnenswert ist.

Wir hoffen, dass der Beitritt von Görlitz auch einen Effekt auf die Schwesterstadt in Zgorzelec haben wird. In den Städten, die beigetreten sind, wurden seither Aktionspläne entwickelt, mit vielfältigen Projekten u. a. in der Anti-Gewaltarbeit, Weiterbildungen sowie zum Abbau von Stereotypen und Diskriminierung, u. v. a. mehr. Hier in Leipzig ist sogar schon ein zweiter Aktionsplan umgesetzt worden. Die Schwerpunkte unterscheiden sich zwischen einzelnen Städten sehr.

Hier ein paar Beispiele:

- In Chemnitz hat man u. a. die geschlechterreflektierte Jugendarbeit und Erziehung gestärkt, um Erzieherinnen und Erzieher in Kitas und Behörden zu schulen.
- Dresden hat Maßnahmen für den Kampf gegen Stereotypen entwickelt. Seitdem ist viel passiert, was die Einführung geschlechtergerechter Sprache angeht. Dresden engagiert sich beim Girls' Day und beim Boys' Day.
- Schließlich Leipzig: Ein Schwerpunkt liegt in der Anti-Gewaltarbeit. Angebote sind stetig verbessert und ausgebaut worden: Frauenhäuser sind jetzt besser mit der Kinder- und Jugendhilfe vernetzt. „Gewalt in der Pflege“ ist als Thema präsenter; es gab eine Fachtagung zu häuslicher Gewalt. Seit 2017 gibt es eine Mönnerschutzwohnung.

Speziell über Leipzig gäbe es mehr zu sagen. Beim morgigen Stadtrundgang können Sie sich selbst ein genaueres Bild davon machen, wie die Gleichstellungscharta hier praktisch umgesetzt wird und welche Geschichten es dabei zu erzählen gibt. Apropos „Geschichten“: Für die wird heute Abend auch noch Gelegenheit sein; und da denke ich an unser Beisammensein genauso wie an den kurzweiligen, liebevoll gestalteten Film („Doppelt frei“), den wir gleich gemeinsam sehen werden – Gutsbesitzerinnen spielen darin genauso eine Rolle wie sozialistische Frauenrechtlerinnen. Ich wünsche Ihnen allen viel Freude beim Film, einen schönen Abend – und danke Ihnen dafür, dass Sie dabei sind.

Powitanie

Pani Sekretarz stanu dr Gesine Märtens
podczas polsko-niemieckiej konferencji dotyczącej realizacji postanowień Europejskiej Karty Równości
4 listopada 2022 r.

Droga Pani Lempart,
Drodzy szefowie/Drogi szefowie polskich delegacji,
Szanowna Pani Köhler,
Drogi panie Karwen,
Drogi panie Guddat,
Panie i Panowie, Drodzy goście,
witamy w Instytucie Polskim w Berlinie, a raczej w „Instytucie Polskim w Berlinie – w nawiasie: Lipsku”.

Miło, że wszyscy trafiliście tutaj, m.in. z Wałbrzycha, Wrocławia, Świdnicy i Województwa lubuskiego. Jest to pierwsza polsko-niemiecka czy raczej „saksońsko-dolnośląska” konferencja na temat Europejskiej Karty Równości i mam nadzieję, że nie ostatnia. Dziękujemy wszystkim, dzięki którym ta konferencja mogła się odbyć: Instytutowi Polskiemu w Berlinie, Fundacji Heinricha Bölla, Miastu Lipsk i oczywiście Saksońskiej Radzie Kobiet.

Jak być może wiecie, ministerstwo, w którym pracuję, ma szeroki zakres działania (i odpowiednio długą nazwę), ale wszystkie te obszary stale przeplatają się ze sobą w codziennej pracy SMJusDEG (Saksońskiego Ministerstwa Sprawiedliwości i na rzecz Demokracji, Europy i Równości) – zwłaszcza jeśli chodzi o zadanie przekrojowe, takie jak działania równościowe, które muszą być realizowane na wszystkich poziomach. Z perspektywy sprawiedliwości jesteśmy zaniepokojeni, gdy aborcje są uznawane za niekonstytucyjne. Z perspektywy ochrony przed przemocą i jako Ministerstwo Równości jesteśmy zaniepokojeni, gdy rządy w Uni Europejskiej rozważają wycofanie się z Konwencji Stambulskiej.

Z drugiej strony, jako Ministerstwo Europy, z dużym zainteresowaniem obserwujemy też, jak Polki bronią się przed takimi zjawiskami i jak nasi sąsiedzi czynią postępy w ograniczaniu dyskryminacji. Ale nie zapominamy też, że Unia Europejska jest dla nas wszystkich największą siłą napędową związaną z równością płci. W końcu to dyrektywy europejskie wymuszają i promują większą równość w naszych krajach. W najnowszym indeksie równości płci (2021), opracowanym przez Europejski Instytut Równości Płci, Unia Europejska uzyskała 68 punktów na 100 (co daje niewielki wzrost w stosunku do poprzedniego roku); Niemcy są tu dopiero na 10 miejscu – znamy naszą listę prac domowych.

Dlatego doceniamy fakt, że możemy liczyć na silnych partnerów i silne partnerki, takich jak Saksońska Rada Kobiet, która działa tu w Saksonii od ponad 30 lat. Działa między innymi w radach doradczych ds. równych szans i komitetach sterujących, w Sojuszu na rzecz Rodzin i wielu innych gremiach. Ponadto Saksońska Rada Kobiet prowadzi wymianę z koleżankami w Polsce – dzięki temu mamy w Saksonii dobry wgląd w sprawy, w które zaangażowane są kobiety w Polsce:

- na rzecz prawa do równego uczestnictwa/dostępu do działań i wzajemnego szacunku,
- na rzecz wartości europejskich,

- na rzecz akceptacji wszystkich ludzi we wspólnocie europejskiej, niezależnie od ich pochodzenia społecznego, koloru skóry, orientacji politycznej, religijnej czy seksualnej.

Musimy wspólnie bronić tych wartości w Europie – dlatego cieszę się z każdej okazji do wymiany, jak ta tutaj, zwłaszcza w odniesieniu do Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym.

Czym jest Europejska Karta Równości?

Karta okazała się dla nas w Saksonii przewodnikiem w opracowywaniu planów działania i wprowadzaniu ich w życie. Dostarcza nam w wielu miejscach decydujących wytycznych/impulsów dla saksońskiej polityki równouprawnienia:

- na przykład tam, gdzie chodzi o wzmocnienie demokratycznej aktywności kobiet,
- w promowaniu aktywności zawodowej (kluczowa kwestia, patrz: niedobór wykwalifikowanych pracowników),
- dotyczących ochrony przed przemocą i promocji zdrowia.

Karta równości brzmi miejscami abstrakcyjnie: mówi o „minimalnych standardach”, o „lokalnej autonomii” gmin. Ma ona jednak bezpośrednią wartość twórczą i kieruje się realiami życia ludzi. Ci, którzy ją podpiszą – czytamy w tekście – zobowiązują się do realizacji celu, jakim jest „rzeczywista równość w praktyce”.

Jak ta praktyka wygląda na przykład u nas w Saksonii? Pionierami Karty w Saksonii nie były nasze największe miasta, ale mała gmina: Gersdorf, powiat Zwickau (2007). W 2012 roku w ślad za nią poszły Lipsk, Drezno, Chemnitz, a w tym roku (w Międzynarodowym Dniu Kobiet) także Görlitz, o czym warto wspomnieć ze względu na kontekst polsko-niemiecki.

Mamy nadzieję, że podpisanie karty przez Görlitz będzie miało również wpływ na jego siostrzane miasto Zgorzelec. Od tego czasu w miastach, które się przyłączyły, opracowano plany działania, obejmujące szeroki wachlarz projektów, w tym działania przeciwko przemocy, doksztalające, ograniczające stereotypy i dyskryminację oraz wiele innych. Tutaj w Lipsku wdrożono już drugi plan działania. Punkty centralne planów działań różnią się znacznie między poszczególnymi miastami. Oto kilka przykładów:

- W Chemnitz wzmocniono pracę z młodzieżą i edukację refleksyjną pod kątem płci, m.in. w celu szkolenia wychowawców w świetlicach i urzędach.
- Drezno opracowało metody do walki ze stereotypami. Od tego czasu wiele się wydarzyło, jeśli chodzi o wprowadzenie języka uwzględniającego płeć. Drezno angażuje się w Girls' Day i Boys' Day.
- Wreszcie Lipsk: Jeden z aspektów skupia się na pracy przeciwko przemocy. Oferty są systematycznie ulepszane i poszerzane: Schroniska dla kobiet współpracują obecnie lepiej ze służbami zajmującymi się pomocą dzieciom i młodzieży. „Przemoc w kontekście opiekuńczym” jest bardziej obecna jako temat; odbyła się specjalistyczna konferencja poświęcona przemocy w rodzinie. Od 2017 roku funkcjonuje schronisko dla mężczyzn.

O Lipsku można by powiedzieć o wiele więcej. Jutrzejszy spacer po mieście da Państwu lepsze wyobrażenie o tym, jak Karta Równości jest wdrażana w praktyce w tym mieście i jakie historie są do opowiedzenia. A propos „opowieści”: Dla nich również będzie miejsce tego wieczoru; myślę o naszym spotkaniu, jak również o zabawnym, pięknie zrobionym filmie („Podwójnie wyzwolone”),

który mamy zamiar wspólnie obejrzeć – kobiety-właścicielki ziemskie odgrywają w nim taką samą rolę jak socjalistyczne działaczki na rzecz praw kobiet. Mam nadzieję, że film wszystkim się spodoba, że będziecie mieli wspaniały wieczór – i dziękuję, że jesteście z nami.

Gleichstellung in Wałbrzych (Waldenburg) | Działania równościowe w Wałbrzychu

Dr.ⁱⁿ Sylwia Bielawska, Stellvertretende Bürgermeisterin der Stadt Wałbrzych (Waldenburg) | dr Sylwia Bielawska, zastępczyni prezydenta miasta Wałbrzycha

Beitrag während der Deutsch-Polnischen Konferenz zur EUROPÄISCHEN CHARTA FÜR DIE GLEICHSTELLUNG VON FRAUEN UND MÄNNERN, Leipzig 4.–5. November 2022

Wałbrzych ist keine typische Stadt. Sie erfreut sich einer bedeutenden und im Vergleich zu anderen Städten einzigartigen Beteiligung von Frauen am sozialen, kulturellen und politischen Leben. Die wichtigsten Funktionen in der Stadtverwaltung werden von Frauen bekleidet (stellvertretende Bürgermeisterin, Schatzmeisterin und Schriftführerin), während im Stadtrat der Frauenanteil mit 40 % sehr hoch ist und seine Vorsitzende eine Frau ist. Das größte städtische Unternehmen wird von einer Frau geleitet und auch in den Organisationseinheiten, Bildungs- oder Sozialeinrichtungen der Stadt sind mehrheitlich Frauen in Führungspositionen. Diese hohe Beteiligung von Frauen am Stadtleben hat dazu geführt, dass bereits seit vielen Jahren Initiativen mit und für Frauen durchgeführt werden. Die von den städtischen Behörden ergriffenen Maßnahmen haben die bisherigen Lücken geschlossen und zu einem sukzessiven Ausbau des Betreuungssystems für Kinder (Kinderkrippen, Kindergärten, Schulen), ältere Menschen (Seniorenclubs, Pflegeheime) und auch Menschen mit Behinderungen/Personen, die von anderen abhängig sind (Schulen, betreute Arbeitsplätze, Betreuungszentren für Benachteiligte usw.), geführt. Der Schwerpunkt lag auf der Schaffung von Orten, die Frauen die Rückkehr ins Berufsleben und die Vereinbarkeit von Erwerbstätigkeit und Familie erleichtern. Dank gut durchdachter Maßnahmen gibt es in der Stadt ein gut funktionierendes System der Kinder- und Jugendbetreuung und daher z. B. mit einem Krippenplatz keine Probleme.

Wypowiedź w trakcie Polsko-Niemieckiej konferencji dotyczącej EUROPEJSKIEJ KARTY RÓWNOŚCI KOBIEI I MĘŻCZYZN, Lipsk 4–5 listopada 2022

Wałbrzych jest nietypowym miastem, w którym udział kobiet w życiu społecznym, kulturalnym i politycznym jest znaczny i wyjątkowy w porównaniu do innych miast. W zarządzie miasta najważniejsze role pełnią kobiety (zastępczyni prezydenta, skarbniczka i sekretarz), z kolei w Radzie Miasta kobiety stanowią znaczny odsetek, bo aż 40%, a przewodniczącą jest kobieta. Największą spółką miejską zarządza kobieta, kobiety też stanowią większość na stanowiskach kierowniczych w jednostkach organizacyjnych miasta, placówkach edukacyjnych czy opiekuńczych. Tak duży udział kobiet w życiu miasta sprawił, że już od wielu lat realizowane są inicjatywy z myślą o kobietach i dla kobiet. Podejmowane przez władze miasta działania wypełniały istniejące dotychczas luki, dzięki czemu od lat sprawnie działał sukcesywnie rozbudowywany system opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola, szkoły), osobami starszymi (kluby seniora, domy opieki), a także osobami z niepełnosprawnościami/zależnymi (szkoły, wspomagane miejsca pracy, ośrodki opieki nad osobami pokrzywdzonymi itp.). Skupiano się na tworzeniu miejsc, które ułatwiają kobietom powrót do pracy oraz łączenie pracy zarobkowej z życiem rodzinnym. Dzięki przeemyślanym działaniom w mieście istnieje dobrze funkcjonujący system opieki nad dziećmi i młodzieżą i nie ma problemu np. z miejscem w żłobku. Ta przemyślana taktyka sprawiła, że długo nie było potrzeby tworzenia organu doradczego w postaci Rady Kobiet. Dopiero w listopadzie 2018 r. z inicjatywy pełnomocniczki Kongresu Kobiet powstała Wałbrzyska Rada

Diese bewusste Taktik führte dazu, dass es lange Zeit keinen Bedarf für ein beratendes Gremium in Form eines Frauenrates gab. Erst im November 2018 wurde auf Initiative der Bevollmächtigten des Frauenkongresses der Frauenrat von Wałbrzych ins Leben gerufen, dem 15 Frauen aus verschiedenen Berufen und sozialen Bereichen angehören. Auf ihre Initiative hin wurde 2019 eine Konferenz zur „Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“ organisiert. Damals wurden die aus ihr resultierenden Vorteile erörtert sowie eine Informationskampagne durchgeführt. Dies führte zu einem Aufruf an den Stadtrat von Wałbrzych, das Jahr 2021 zum „Jahr der Frauen“ zu erklären.

Das Jahr der Frauen wurde zum Meilenstein im Leben der Stadt. Damals wurden zahlreiche Initiativen mit und für Frauen durchgeführt (Motivationsworkshops, Treffen, soziale Kampagnen, Schulungen usw.). Die bekannteste Aktion war die Kampagne in Zusammenarbeit mit der Zeitung „Gazeta Wyborcza“ mit dem Titel *Wałbrzych ist eine Frau*, in dessen Rahmen wöchentlich Porträts von Frauen aus Wałbrzych vorgestellt wurden, die im Stadtleben eine Schlüsselrolle spielen und vielen Einwohnerinnen, denen der Mut fehlt und die trotz fachlichen Qualifikationen nicht an ihre Fähigkeiten glauben, als Beispiel dienen sollten. Der Höhepunkt dieses Jahres war die Unterzeichnung der „Europäischen Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“ durch den Bürgermeister der Stadt, Dr. Roman Szełemej, im Oktober 2021 während des Europäischen Kommunalverwaltungsforums Local Trends in Poznań (Posen). Dies hat dazu geführt, dass sich die Stadt verpflichtet hat, innerhalb von zwei Jahren einen

Kobiet skupiająca 15 pań z różnorodnych środowisk społecznych i zawodowych. Z ich inicjatywy zorganizowano w roku 2019 konferencję na temat Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym. Dyskutowano wówczas o zaletach płynących z jej wprowadzenia oraz przeprowadzono kampanię informacyjną na jej temat. Efektem tych działań było skierowanie do Rady Miejskiej Wałbrzycha apełu o ustanowienie roku 2021 Rokiem Kobiet.

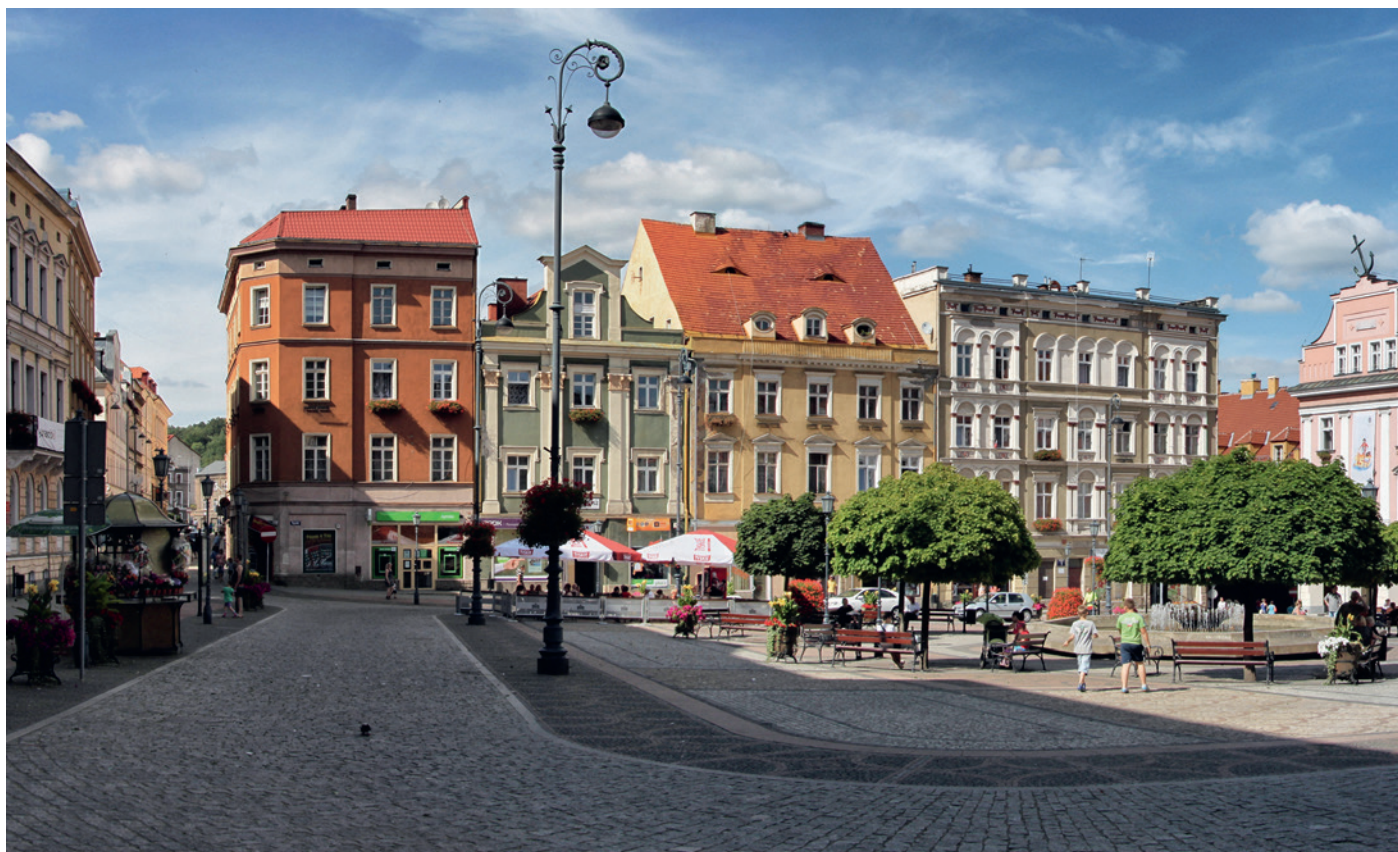
Rok Kobiet był rokiem przełomowym w życiu miasta. Odbyło się wówczas wiele inicjatyw z myślą o kobietach i dla kobiet (warsztaty motywacyjne, spotkania, kampanie społeczne, szkolenia itp.). Najsłynniejszą akcją była realizowana z „Gazetą Wyborczą” kampania pt. *Wałbrzych jest kobietą*, w ramach której co tydzień na łamach dziennika ukazywały się sylwetki wałbrzyskich kobiet, które pełnią kluczowe role

Gleichstellungsaktionsplan zu entwickeln, an dem das Rathaus von Wałbrzych in Zusammenarbeit mit dem Frauenrat derzeit arbeitet. Wichtig ist, dass die im Laufe des Jahres eingeleiteten Initiativen fortgesetzt werden, diesmal mit einem weiteren Projekt mit dem Titel „Schloss der Frauen“ (Initiativen im Bereich der Bildung, Gesundheit und des Sozialwesens).

Die Folge all dieser Maßnahmen und Veranstaltungen ist die Aktion #Wałbrzychszanuje (#Walbrzychrespektiert). Sie wurde von Mitgliedern des Frauenrats von Wałbrzych initiiert, die in letzter Zeit zunehmende Erscheinungen von Hass im öffentlichen Raum festgestellt haben. Dieser führt wiederum zur Ausgrenzung und Spaltung. Die Vertreterinnen des Frauenrates wiesen die Ratsmitglieder in der Stadtratssitzung darauf hin, dass in Wałbrzych Tausende von Menschen leben, die auf vielen Ebenen und in vielen Dimensionen unterschiedlich sind. Schließlich gehören zu unseren Nachbar*innen auch ältere Menschen, Menschen mit Behinderungen, Menschen anderer Religionen, anderer Nationalitäten, nicht heteronormative und nicht-binäre Menschen, Menschen, die durch

w im Leben der Stadt und können ein Vorbild für viele Einwohnerinnen sein, denen es an Mut und an Fähigkeiten und Qualifikationen fehlt. Als Anerkennung für dieses Jahr wurde durch den Bürgermeister der Stadt, Dr. Roman Szelemeja, im Oktober 2021 während des Europäischen Forums für lokale Trends in Poznań, der Europäischen Charta der Gleichberechtigung von Frauen und Männern im lokalen Leben. Dies bewirkte, dass die Stadt sich verpflichtet hat, einen Aktionsplan der Gleichberechtigung in den nächsten zwei Jahren zu entwickeln, an dem sie zusammen mit dem Frauenrat der Stadt arbeitet. Wichtig ist, dass die im Laufe des Jahres eingeleiteten Initiativen fortgesetzt werden, diesmal mit einem weiteren Projekt mit dem Titel „Schloss der Frauen“ (Initiativen im Bereich der Bildung, Gesundheit und des Sozialwesens).

Pflicht der Stadt ist es, diese Arbeit und Ereignisse zu unterstützen. Die Aktion #Wałbrzychszanuje wurde von den Mitgliedern des Frauenrates der Stadt Wałbrzych initiiert, die in letzter Zeit zunehmende Erscheinungen von Hass im öffentlichen Raum festgestellt haben. Dieser führt wiederum zur Ausgrenzung und Spaltung. Die Vertreterinnen des Frauenrates wiesen die Ratsmitglieder in der Stadtratssitzung darauf hin, dass in Wałbrzych Tausende von Menschen leben, die auf vielen Ebenen und in vielen Dimensionen unterschiedlich sind. Schließlich gehören zu unseren Nachbar*innen auch ältere Menschen, Menschen mit Behinderungen, Menschen anderer Religionen, anderer Nationalitäten, nicht heteronormative und nicht-binäre Menschen, Menschen, die durch

In-vitro-Methode gezeugt wurden, und viele, viele andere. Es wurde darauf hingewiesen, dass es nicht ungewöhnlich ist, dass Menschen mit unterschiedlichem finanziellen Status, Weltanschauungen oder politischen Ansichten direkt nebeneinander wohnen. Daher appellierten die Frauenratsmitglieder an die Bürgerinnen und Bürger von Wałbrzych sowie an alle kommunalen Einrichtungen, sozialen und nichtstaatlichen Organisationen und Unternehmen, die in unserer Stadt tätig sind, die Aktion #Wałbrzychszanuje mit konkreten Aktionen zu unterstützen. Am 27. September haben die Vorsitzende Marta Sikora und die stellvertretende Vorsitzende Karolina Rduch während einer Sitzung des Stadtrats einen Appell gegen die Verbreitung von Hassreden in der Stadt an die Ratsmitglieder gerichtet und die Grundsätze der sozialen Kampagne #Wałbrzychszanuje erläutert. Ziel der eingeleiteten Maßnahmen ist es, Hassreden zu stoppen, die in der Gesellschaft und im Netz immer noch präsent sind. Die Vertreterinnen des Stadtrates nannten Beispiele wie der allgegenwärtige Hass unter Schüler*innen, die Gleichgültigkeit gegenüber älteren Menschen oder den mangelnden

radnym uwagę, że pod dachami Wałbrzycha mieszkają tysiące ludzi zróżnicowanych na wielu płaszczyznach i w wielu wymiarach. Naszymi sąsiadami są przecież m.in. osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby innych wyznań, innej narodowości, osoby nieheteronormatywne, niebinarne, osoby poczęte dzięki metodzie in-vitro i wiele, wiele innych. Zwrócono uwagę, iż nierzadko tuż za ścianą mieszkają ludzie o odmiennym statusie majątkowym, mający inne niż nasz światopogląd czy poglądy polityczne. Dlatego też członkinie rady zaapelowały do mieszkańców Wałbrzycha, jak i do wszystkich instytucji miejskich, organizacji społecznych i pozarządowych oraz firm działających na terenie naszego miasta o wsparcie akcji #Wałbrzychszanuje realnymi działaniami. 27 września podczas sesji Rady Miejskiej przewodnicząca Marta Sikora wraz z wiceprzewodniczącą Karoliną Rduch przedstawiły radnym apel o nieszerzeniu mowy nienawiści na terenie miasta oraz założenia kampanii społecznej #Wałbrzychszanuje. Celem zainicjowanych działań ma być niestosowanie mowy nienawiści, która jest nadal obecna w społeczeństwie i w przestrzeni internetowej. Przedstawicielki

Respekt gegenüber Geflüchteten und nicht heteronormativen Menschen. Das Projekt macht auf dieses Problem aufmerksam und widersetzt sich ihm mit verschiedenen Maßnahmen. Eines der Ziele der Initiative ist es, die Öffentlichkeit aufzuklären und zu sensibilisieren, damit sie in bestimmten Situationen aktiv wird und reagiert. Oberstes Ziel ist es, eine inklusive Stadt zu schaffen, die allen Menschen gleiche Chancen bietet. Die Projektaktivitäten umfassen eine breite Zusammenarbeit mit öffentlichen Einrichtungen in Wałbrzych sowie mit den Bewohner*innen und Stadträt*innen.

radę wymieniły takie przykłady jak wszechobecny hejt wśród młodzieży szkolnej, obojętność wobec osób starszych czy brak szacunku w stosunku do uchodźców oraz osób nieheteronormatywnych. Projekt zwraca uwagę na ten problem i przeciwstawia się temu zjawisku różnymi działaniami. Jednym z celów inicjatywy jest edukacja i podnoszenie społecznej świadomości oraz zaangażowanie do podejmowania działań i reagowania w poszczególnych sytuacjach. Celem ostatecznym jest stworzenie inkluzywnego miasta dającego wszystkim równe szanse. Działania jakie są podejmowane w ramach projektu to szeroko zakrojona współpraca z instytucjami publicznymi na terenie Wałbrzycha oraz mieszkańcami i radnymi.

Gleichstellungsmaßnahmen in der Woiwodschaft Lubuskie | Działania równościowe w Województwie Lubuskim

Magdalena Balak-Hryńkiewicz, Bevollmächtigte der Marschallin der Woiwodschaft Lubuskie für Gleichstellung, Mitglied des Frauenrates der Woiwodschaft Lubuskie | Pełnomocniczka Marszałkini Województwa Lubuskiego ds. równości, członkini Lubuskiej Wojewódzkiej Rady Kobiet

Von den 16 Woiwodschaften Polens, in denen die Exekutive von Woiwodschaftsvorständen ausgeübt wird, denen wiederum jeweils ein Marschall oder eine Marschallin vorsteht, hat nur in der Region Lubuskie eine Frau diese Funktion inne, nämlich Marschallin Elżbieta Anna Polak. Auf ihre Initiative hin wurden in der Verwaltung der Woiwodschaft zahlreiche Gleichstellungsmaßnahmen ergriffen.

Der **Frauenrat der Woiwodschaft Lubuskie** ist ein beratendes Gremium, das der Marschallin der Woiwodschaft Lubuskie unterliegt. Er wurde 2019 ins Leben gerufen und besteht aus 15 Frauen. Zu den Aufgaben des Rates gehören Monitoring und Analyse der Bedürfnisse von Frauen in der Region in folgenden Bereichen: Bildung, Gesundheit, Arbeitsmarkt, Sozialpolitik sowie Sensibilisierung für Gleichstellung. Der Frauenrat äußert sich u. a. in offenen Briefen zu Regierungsinitiativen, formuliert Forderungen und appelliert an die Regierung und lokale Behörden.

Gleichstellungsbeauftragte – eine Funktion, die in der Struktur des Marschallamts der Woiwodschaft Lubuskie verankert ist. Gemäß der Ordnung ist die Bevollmächtigte ein Mitglied des Frauenrates.

Die **Frauenkongresse** in der Woiwodschaft sind zyklische Treffen für alle, die in angenehmer Atmosphäre interessante Menschen treffen, wichtige Themen diskutieren und ihre Meinungen austauschen wollen. Im Jahr 2022

Wśród 16 województw w Polsce, gdzie władze wykonawczą pełnią Zarządy Województwa z Marszałkami na czele, tylko w regionie lubuskim funkcję taką pełni kobieta: Marszałkini, Elżbieta Anna Polak. Z jej inicjatywy podjęto wiele działań równościowych w samorządzie województwa.

Lubuska Wojewódzka Rada Kobiet to organ doradczy, działający przy Marszałkini Województwa Lubuskiego. Powstała w roku 2019, w jej skład powołanych zostało 15 kobiet. Do zadań Rady należy monitoring i analiza potrzeb kobiet w regionie w obszarach: edukacja, zdrowie, rynek pracy, polityka społeczna oraz podnoszenie świadomości dotyczącej równego traktowania. Rada Kobiet, wyraża swoje zdanie m.in. na temat rządowych inicjatyw poprzez listy otwarte, formułuje postulaty i apele skierowane do władz rządowych i samorządowych.

Pełnomocnik ds. równości – stanowisko umocowane w strukturze organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego. Zgodnie z regulaminem Pełnomocnik wchodzi w skład Rady Kobiet.

Kongresy Kobiet w województwie to cykliczne spotkania dla wszystkich, którzy chcą w przyjaznej atmosferze poznać ciekawych ludzi, porozmawiać o ważnych sprawach, podzielić się swoimi opiniami. W roku 2022 odbyła się XIII edycja kongresu pod hasłem „Stop Wojnie!”.

fand der 13. Kongress unter dem Motto „Stoppt den Krieg!“ statt.

Frau des Jahres der Woiwodschaft Lubuskie – ist eine Auszeichnung, die die Rolle der Frauen im öffentlichen Leben fördern soll. Der Titel wird in den Bereichen Kunst, bürgerschaftliches Engagement, Menschlichkeit, Wirtschaft, Wissenschaft und in einer Sonderkategorie für Institutionen oder Personen, die sich besonders für Frauen einsetzen, verliehen.

Die **Regenbogeninstallation** auf dem Platz vor dem Marschallamt der Woiwodschaft Lubuskie in Zielona Góra (Grünberg) ist die erste ihrer Art in Polen. Die Initiative wurde vom Institut für Gleichstellung im Rahmen der Verwirklichung der europäischen Richtlinie zur Gleichstellung umgesetzt. Die Installation wurde aus den Mitteln der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Lubuskie finanziert. Die feierliche Enthüllung des Regenbogens fand während des 5. Gleichstellungsmarsches in Zielona Góra am 4. Juni 2022 statt und stand unter der Ehreneherrschaft von Marschallin Elżbieta Anna Polak. An der Veranstaltung nahmen mehrere hundert Personen teil, u. a. die EU-Kommissarin für Gleichstellung, Helena Dalli.

Kobieta Roku Województwa Lubuskiego – to wyróżnienie, które ma na celu promowanie roli kobiet w życiu publicznym. Tytuł przyznaje się w obszarze działań artystycznych, obywatelskich, na rzecz drugiego człowieka, biznesowych, naukowych oraz w kategorii specjalnej, dla instytucji lub osób szczególnie działających na rzecz kobiet.

Tęczą – tęczowa instalacja na skwerze przed Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze to pierwsza tego typu tęczowa instalacja w Polsce. Inicjatywę zgłosił Instytut Równości, w ramach promocji europejskiej dyrektywy równego traktowania. Instalacja została sfinansowana ze środków samorządu województwa lubuskiego. Uroczyste odsłonięcie tęczy miało miejsce podczas V Marszu Równości w Zielonej Górze 4 czerwca 2022 roku, który objęła honorowym patronatem marszałek Elżbieta Anna Polak. Wzięło w nim udział kilkaset osób na czele z komisarz Unii Europejskiej ds. równości Heleną Dalli.

Działania profilaktyczne w dziedzinie zdrowia zasługują na szczególną uwagę. Są to takie programy jak m.in. leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in

Präventive Gesundheitsmaßnahmen verdienen besondere Aufmerksamkeit. Dazu gehören Programme wie In-vitro-Fertilisation im Rahmen der Unfruchtbarkeitsbehandlung für die Einwohnerinnen* der Woiwodschaft Lubuskie sowie Zytologie und Mammographie als Unterstützung zur Vorbeugung von bösartigen Tumoren des Gebärmutterhalses und der Brust, wie auch verschiedene Aktivitäten zur Krebsprävention: Konferenzen, Gesundheitsspicksnicks und der Rosa-Marsch – ein Symbol für den Kampf gegen Brustkrebs.

in vitro dla mieszkańców województwa lubuskiego, cytologia, mammografia „do lubuskich kobiet trafia” – wsparcie profilaktyki nowotworów złośliwych szyjki macicy i piersi, promowanie działań dotyczących profilaktyki nowotworów: konferencje, pikniki zdrowia i Różowy Marsz będący symbolem wale z rakiem piersi.

Gleichstellung in Świdnica (Schweidnitz) | Działania równościowe w Świdnicy

Beata Moskal-Słaniewska, Präsidentin der Stadt Świdnica (Schweidnitz) | Prezydentka miasta Świdnica

2020 folgte die Stadt Świdnica (*Schweidnitz*) den Kommunalpolitiker*innen des gesamten Kontinents und unterzeichnete die „Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“. Die Stadt verfügt über einen sehr aktiven Gleichstellungsrat, dessen Hauptziel darin besteht, Ideen, Konzepte und Lösungen für die Entwicklung einer Gleichbehandlungs- und Antidiskriminierungsstrategie auf lokaler Ebene zu entwickeln. Außerdem haben wir eine Arbeitsgruppe für Gleichstellung und Diversität ins Leben gerufen. Die Zusammenarbeit mit deutschen Städten, die gegenseitige Unterstützung und der Erfahrungsaustausch im Bereich der Gleichstellungsmaßnahmen sind uns sehr wichtig, um die Ziele der „Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern auf lokaler Ebene“ aktiv umzusetzen, wie z.B. die Bekämpfung von Stereotypen und Barrieren, die die ungleiche Rollenverteilung zwischen Frauen und Männern im politischen, wirtschaftlichen, sozialen und kulturellen Leben beeinflussen.

Angeichts der schwerwiegenden Herausforderungen, mit denen die lokalen Behörden

W 2020 r. w ślad za samorządowcami z całego kontynentu w Świdnicy podpisana została „Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym“. W mieście prężnie działa Świdnicka Rada ds. Równego Traktowania, której głównym celem jest wypracowanie koncepcji, pomysłów i rozwiązań na rzecz opracowania strategii równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji na poziomie lokalnym. Powołaliśmy również Zespół ds. Polityki Równości i Różnorodności. Współpraca z niemieckimi miastami, wzajemne wsparcie i wymiana doświadczeń w dziedzinie działań równościowych są dla nas bardzo ważne w aktywnym wdrażaniu założeń „Europejskiej Karty Równości Kobiet i Mężczyzn w Życiu Lokalnym” takich jak m. in. zwalczanie stereotypów i przeszkód, które mają wpływ na nierówny podział ról między kobietami i mężczyznami w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym.

W związku z poważnymi wyzwaniemmi stojącymi przed samorządami spowodowanymi m.in. trudną sytuacją związaną z agresją zbrojną Rosji na terytorium Ukrainy, tematyka równości nabiera dziś szczególnego znaczenia i staje się

konfrontiert werden, die unter anderem durch die schwierige Situation infolge der bewaffneten Aggression Russlands auf ukrainischem Gebiet verursacht werden, gewinnt das Thema Gleichstellung heute besondere Bedeutung und wird höchst aktuell. Aufgrund des Krieges in der Ukraine stand Świdnica vor einer großen Heraus-

forderung bei der Unterstützung der in unserer Stadt ankommenden Geflüchteten. Neben der Erstversorgung in Form von Bereitstellung von Unterkünften und Gegenständen des täglichen Bedarfs war es sehr wichtig, den ukrainischen Bürger*innen, die vor dem Krieg geflohen waren, psychologische Unterstützung zur Verfügung zu stellen, da sie diese nach einer so traumatischen Erfahrung dringend benötigten. Da die meisten Geflüchteten in Świdnica Frauen mit Kindern sind, denke ich, dass es im Moment sehr wichtig ist, den ukrainischen Frauen beizubringen, ein wenig anders zu leben, damit sie anfangen zu glauben, dass sie in Polen dank ihrer eigenen Arbeit ihren Lebensunterhalt verdienen können. Für sich und ihre Kinder.

wyjątkowo aktualna. Świdnica w obliczu wojny na Ukrainie stanęła przed ogromnym wyzwaniem dotyczącym pomocy uchodźcom przybyłym do naszego miasta. Oprócz pomocy doraźnej w postaci zapewnienia miejsc noclegowych, rzeczy niezbędnych do codziennego funkcjonowania bardzo ważną kwestią było zapewnienie dla obywateli Ukrainy uciekających przed wojną wsparcia psychologicznego, którego po tak traumatycznych przeżyciach bardzo potrzebowali. W związku z tym, że większość uchodźców w Świdnicy to kobiety z dziećmi, myślę, że bardzo istotną kwestią na ten moment jest to, by nauczyć Ukrainki żyć nieco inaczej, tak, by uwierzyły, że mogą utrzymać się w Polsce z własnej pracy, z pracy własnych rąk. Utrzymać siebie i dzieci“.

„Strajk kobiet“ (Frauenstreik) und die Situation der Frauen in Polen | „Strajk Kobiet“ i sytuacja kobiet w Polsce

Marta Lempart

Ich freue mich sehr, dass wir uns im Rahmen der Partnerschaft zwischen Sachsen und Niederschlesien erneut auf partnerschaftlicher Ebene treffen können. Vor allem, weil ich weiß, dass wir wie Freund*innen miteinander reden können. Wir können über alles reden, was wichtig ist, über alles, was gerade passiert. Wir können darüber reden, was gut ist, aber auch darüber, was schlecht ist. Ich freue mich über die Gelegenheit, über die Geschehnisse in Polen sprechen zu können. Natürlich kann man Polen einseitig betrachten. Deshalb bin ich froh, unter Freund*innen zu sein, die in der Lage sind, all diese Schattierungen und die kompliziertere Situation, mit der wir konfrontiert sind, besser zu erkennen.

Was gut ist: Polen ist ein Land, in dem 70% der Bevölkerung für einen legalen Schwangerschaftsabbruch ist. Bei den Wähler*innen der Opposition sind es sogar 90%. Polen ist ein Land, in dem mehr als die Hälfte der Bevölkerung für die Gleichstellung in der Ehe ist. Als wir 2016 anfangen, waren es 18%. Als wir 2016 als „Ogólnopolski Strajk Kobiet“ (Polnischer Frauenstreik) begannen und ich zur ersten Demonstration am 3. Oktober gegen das Abtreibungsverbot aufrief, lag die Unterstützung für eine legale Abtreibung bei 37%. Nach einigen Jahren sind wir in einer Situation, in der der Anteil bei über 70% liegt. Ein solches Land ist Polen. Es ist ein Land, in dem im Jahr 2020 Tausende von Menschen (vor allem junge Menschen) auf die Straße gingen, um zu protestieren, und in dem der Ogólnopolski Strajk Kobiet, der ein Netzwerk von etwa 150 Städten, lokalen Gruppen und Leadern war, die verschiedene

Cieszę się bardzo, że możemy się spotykać na partnerskiej płaszczyźnie, już kolejny raz w ramach partnerstwa Saksonii i Dolnego Śląska. Przede wszystkim dlatego, że wiem, że możemy rozmawiać jak przyjaciele/przyjaciółki. Możemy mówić o wszystkim co jest ważne, o wszystkim co się dzieje. Możemy mówić o tym co jest dobre, ale także o tym co jest złe. Cieszę się, że mam możliwość opowiedzenia tego co się dzieje w Polsce. Oczywiście można patrzeć na Polskę jednostronnie, dlatego cieszę się, że jestem wśród przyjaciół, którzy są w stanie zobaczyć więcej tych wszystkich odcieni i bardziej skomplikowaną sytuację z jaką mamy do czynienia.

Co dobrego się dzieje: Polska jest krajem, w którym 70% ludności jest za legalną aborcją. Przy czym wśród wyborców opozycji jest to nawet 90%. Polska jest krajem, w którym ponad połowa społeczeństwa jest za równością małżeńską. Kiedy zaczynałyśmy w 2016 roku było to 18%. Kiedy zaczynałyśmy w 2016 roku jako Ogólnopolski Strajk Kobiet, kiedy wezwałam do pierwszego protestu 3 października przeciwko zakazowi aborcji, poparcie dla legalnej aborcji wynosiło 37%. Po paru latach jesteśmy w sytuacji, kiedy wynosi ono ponad 70%. Takim krajem jest Polska. Karajem, w którym w 2020 roku tysiące ludzi wyszło na protesty (głównie młodych osób), a Ogólnopolski Strajk Kobiet, który był siecią ok. 150 miast, lokalnych grup, liderów organizujących się, działających, realizujących różne akcje i przedsięwzięcia urosła do prawie 600 miast. Polska jest krajem, w którym rozwija się wspaniałe sieć Rad Kobiet przy lokalnych władzach. Widzimy jak w bardzo wielu

Aktionen und Unternehmungen organisierten und durchführten, auf fast 600 Städte anwuchs. Polen ist ein Land, in dem sich ein Netz von Frauenräten bei den lokalen Behörden auf wunderbare Weise entwickelt. In sehr vielen Städten und Gemeinden werden Frauenräte eingerichtet. Trotz der Tatsache, dass sie eine beratende Funktion haben, ist dies von großer psychologischer Bedeutung. Polen ist ein Land (und hier komme ich zu den negativen, weniger positiven Seiten), das seine Demokratie auf freie Medien, freie Gerichte und freie Wahlen gegründet hat. Wir haben damals nicht bedacht, dass es dazu noch der Menschenrechte bedarf, dass sie garantiert werden müssen. Dass die Rechte der Frauen wichtig sind. Die Tatsache, dass sich die Einstellung der Menschen zum Schwangerschaftsabbruch so sehr geändert hat, dass auf lokaler Ebene so viel geschieht – dass Frauenräte eingerichtet werden, dass die Stimmen der Frauen gehört werden und dass die lokalen Behörden zeigen wollen, dass sie auf die Stimmen der Frauen hören und für die Rechte der Frauen kämpfen – ist eine große Veränderung. Ein Wandel, der gerade wegen der Menschen stattgefunden hat, die sich organisieren, gemeinsam protestieren und kämpfen. Wir [Ogólnopolski Strajk Kobiet] gehen nicht nur auf die Straße. Wir agieren vor Ort; wir führen verschiedene Aktionen, verschiedene Projekte durch. Wir haben ein großes Anti-Gewalt-Netz, in dem wir Menschen ausbilden, die keine Psycholog*innen oder Anwält*innen sind, aber die ersten Kontaktpersonen für Menschen sind, die häusliche Gewalt erleben. Das heißt, sie sind ein solches Bindeglied vor Ort – lokale Leader, lokale Ansprechpartner*innen, die einer Person helfen können, professionelle Hilfe zu finden und sie unter anderem bei der Kontaktaufnahme mit der Polizei unterstützen.

In praktisch jedem Bereich, in dem es etwas zu tun gibt, sind wir dabei. Ein großes Thema ist

miastach, bardzo wielu miejscowościach powoływane są Rady Kobiet. Mimo tego, że mają one rolę doradczą, ma to ogromne znaczenie psychologiczne – Polska jest krajem (i tu przechodzę do tych ujemnych, mniej pozytywnych stron), który swoją demokrację oparł na wolnych mediach, wolnych sądach i wolnych wyborach. Nie braliśmy wtedy pod uwagę, że potrzebne są jeszcze do tego prawa człowieka, że trzeba je zagwarantować. Że ważne są prawa kobiet. I to, że zmieniło się tak nastawienie ludzi do aborcji, to że tak dużo dzieje się lokalnie – że powstają Rady Kobiet, że głos kobiet jest słyszalny i że władze lokalne chcą wykazać się tym, że słuchają głosu kobiet i że walczą o prawa kobiet jest wielką zmianą. Zmianą, która dokonała się właśnie dzięki osobom, które się organizują, protestują, walczą. My [Ogólnopolski Strajk Kobiet] nie tylko wychodzimy na ulice. Działamy lokalnie, realizujemy różne przedsięwzięcia, różne projekty. Mamy ogromną sieć antyprzemocową, w której szkolimy osoby, które nie są psychologkami, nie są prawniczkami, ale są osobami pierwszego kontaktu dla osób doświadczających przemocy domowej. Czyli są

In Polen sind wir in der schwierigen Situation (hier komme ich wieder zu den negativen Aspekten), dass wir ein Abtreibungsverbot haben, was dazu führt, dass wir ein wunderbares, professionelles System haben – das Netzwerk/Kollektiv „Abtreibung ohne Grenzen“, das Menschen bei Abtreibungen unterstützt (es hat gerade einen Bericht veröffentlicht – 44 000 Abtreibungen in einem Jahr) – ein professionelles System, das eine Dienstleistung anbietet, die nicht vom polnischen Staat erbracht

W Polsce jesteśmy w sytuacji o tyle trudnej (tu przechodzę znowu do negatywów), że mamy zakaz aborcji, który skutkuje tym, że mamy

wird. Dank der Proteste ist es uns gelungen, ein Problem zu überwinden, das häufig bei offiziell nicht zugänglichen Diensten auftritt: Menschen, die diesen Dienst in Anspruch nehmen wollen, wissen nicht, dass er existiert. Die Nummer für „Abtreibung ohne Grenzen“ (222922 597) ist überall zu sehen, sie ist die drittbekannteste Nummer in Polen. Keiner von uns konnte das Verhalten der Ärzteschaft voraussehen. Es führt zur Gefährdung der reproduktiven Rechte in Polen. Uns sind sechs Fälle bekannt, in denen Menschen aufgrund des Abtreibungsverbots im Krankenhaus gestorben sind. Das Ausmaß der Gewalt in polnischen Krankenhäusern gegenüber gebärenden Frauen, gegenüber Frauen in gynäkologischen Abteilungen, war schon immer sehr hoch. Dem wurde durch die Initiative „Geburt mit Würde“ („Rodzić po ludzku“) entgegengewirkt, die zur Entwicklung von Standards für die perinatale Betreuung führte. Diese Standards wurden jedoch von der polnischen Regierung zurückgezogen. Die Gewalt kehrt also zurück. Jetzt haben wir eine Situation, in der die Ärzt*innen über die Rechtslage lügen. Das heißt, obwohl es in Polen absolut legal ist, eine Schwangerschaft abzubrechen, wenn sie eine Bedrohung für die Gesundheit oder das Leben der Frau darstellt, lügen die Ärzt*innen darüber, dass dies nicht möglich ist, dass sie solche Abtreibungen nicht durchführen, oder sie lügen darüber, um Kolleg*innen zu verteidigen, die das Blut von Frauen an ihren Händen haben, die im Krankenhaus gestorben sind, weil sie die Tatsache ignoriert haben, dass eine Abtreibung im Falle einer Bedrohung für ihre Gesundheit oder ihr Leben legal ist. Dies ist eine große Enttäuschung. Im Jahr 2020 hatten wir sofort Bedenken, als das Verbot verschärft wurde. Die Art und Weise, wie sich die Ärzt*innen von den Frauen abwenden, ist beispiellos und entsetzlich. Ich weiß nicht, wie wir damit umgehen können. Wir haben keinen Einfluss darauf, was in den Krankenhäusern passiert. Wir können kein System bauen, das parallel funktioniert. Die Ärzt*innen erklären, dass sie lange studiert haben, dass sie Kredite haben, dass sie Familie haben. Als ob die Menschen, die ihr Leben verlieren, keine

wspaniały, profesjonalny system – sieć/kolektyw „Aborcja bez granic“, który wspiera osoby w aborcjach (właśnie publikował on raport – 44.000 aborcji w ciągu jednego roku) – profesjonalny system dostarczający usługę, której nie dostarcza polskie państwo. Udało nam się dzięki protestom pokonać problem, który często pojawia się przy usługach, które są niedostępne oficjalnie, niedostępne systemowo – osoby, które chcą skorzystać z tej usługi nie wiedzą, że ona istnieje. Numer do „Aborcji bez granic“ (222922 597) jest wszędzie, jest trzecim co do rozpoznawalności numerem w Polsce. To czego nie przewidziałyśmy, to rzecz która jest dla nas bardzo bolesna i która jest głównym problemem jeśli chodzi o prawa reprodukcyjne, których cały obszar w Polsce jest zagrożony albo poprostu znika (przynajmniej oficjalnie). Nikt z nas nie przewidział jak strasznie zachowuje się środowisko medyczne. Wiemy o sześciu przypadkach osób, które zmarły w szpitalu w związku z zakazem aborcji. Poziom przemocy w Polskich szpitalach jeśli chodzi o kobiety rodzące, o kobiety na oddziałach ginekologicznych był zawsze bardzo wysoki. Przeciwdziałała temu inicjatywa „Rodzić po ludzku“, dzięki której doszło do opracowania standardów opieki okołoporodowej. Ale te standardy zostały przez rząd polski wycofane. Więc ta przemoc wraca. Teraz mamy do czynienia z sytuacją, w której lekarze kłamią co do tego jaki jest stan prawny. Czyli mimo tego, że w Polsce absolutnie legalne jest przerwanie ciąży jeżeli stanowi ona zagrożenie dla zdrowia lub życia kobiety, lekarze kłamią, że nie ma takiej możliwości, nie dokonują takich aborcji lub też kłamią na ten temat żeby bronić kolegów, którzy mają na rękach krew kobiet, które zmarły w szpitalu, dlatego, że zignorowano fakt, że aborcja jest legalna w przypadku zagrożenia ich zdrowia lub życia. Jest to wielkie rozczarowanie. W 2020 roku miałyśmy od razu obawy, kiedy zakaz został zaostrzony. Natomiast to co się dzieje teraz, w jaki sposób środowisko lekarskie odwróciło się od kobiet, jest bezprecedensowe, jest przerażające. Nie wiem jak możemy sobie z tym poradzić. Jest to coś, na co nie mamy wpływu, bo nie mamy wpływu na to, co dzieje się w szpitalach.

Familien und Kinder hätten. Als ob sie weniger wichtig wären. Ich finde das Argument mit den Karrieren umso skandalöser, wenn man den Heroismus der polnischen Richter*innen sieht, die ein weiteres Jahr Widerstand leisten. Sie geben nicht auf, sondern entscheiden im Einklang mit dem Gesetz. Sie ziehen tatsächlich in den Krieg gegen den polnischen Staat. Sie erleben Unterdrückung und Verfolgung. Ich betone jedes Mal, dass, wenn polnische Richter*innen wie polnische Ärzt*innen wären, weder ich noch die meisten Menschen, mit denen ich zusammenarbeite, noch hier wären – wir wären alle im Gefängnis oder auf andere Weise gezwungen, uns zurückzuziehen. Es ist alles eine Frage der Entscheidungen, die getroffen werden. Die Ärzteschaft hat gerade eine Kampagne gestartet, die sich theoretisch mit den Auswirkungen des strengeren Abtreibungsverbots im Jahr 2020 befassen soll, in Wirklichkeit aber eine Kampagne zur Wiedereinführung des Abtreibungsverbots von 1993 ist, der Version, in der Abtreibung in drei Fällen legal war. Das heißt, wir haben eine Situation, in der 70% der Gesellschaft einen legalen Schwangerschaftsabbruch sowie ärztliche Standards wollen, die Ärzteschaft kämpft jedoch für eine Aufrechterhaltung des Verbots von Schwangerschaftsabbrüchen. Es gibt keine Ärzt*innen, die offen Widerstand leisten. Es gibt Ärzt*innen, die helfen, beraten, gut arbeiten – niemand stirbt, niemand verliert sein Leben durch ihre Hände. Von organisiertem Widerstand kann jedoch keine Rede sein. Es kommt nicht in Frage, dass jemand laut sagt: „Ich bin damit nicht einverstanden“.

Nächstes Jahr sind Wahlen. Für uns ist der wichtigste Indikator/Messwert im Moment, wie viele Menschen, die bei den Protesten im Jahr 2020 dabei waren, insbesondere junge Menschen, sich an den Wahlen beteiligen werden. Darauf konzentrieren wir uns im Rahmen von „Ogólnopolski Strajk Kobiet“. Über Maßnahmen vor Ort, über Kriegshilfe, über die Umsetzung vernetzter Projekte und über die Vorbereitung der Wahlen. Das heißt, wir müssen Antworten für die jungen Menschen vorbereiten, die sich von der Propaganda beeindrucken lassen,

Nie können wir einen Systemwechsel erzwingen. Ärzte erklären sich damit, dass sie lange studiert haben, dass sie Kredite haben, dass sie Familien haben. So als wären Personen, die ihr Leben nicht riskieren, Kinder. Als wären sie weniger wichtig. Ich finde das Argument umso skandalöser, wenn man den Heroismus der polnischen Richter*innen sieht, die ein weiteres Jahr Widerstand leisten. Sie geben nicht auf, sondern entscheiden im Einklang mit dem Gesetz. Sie ziehen tatsächlich in den Krieg gegen den polnischen Staat. Sie erleben Unterdrückung und Verfolgung. Ich betone jedes Mal, dass, wenn polnische Richter*innen wie polnische Ärzt*innen wären, weder ich noch die meisten Menschen, mit denen ich zusammenarbeite, noch hier wären – wir wären alle im Gefängnis oder auf andere Weise gezwungen, uns zurückzuziehen. Es ist alles eine Frage der Entscheidungen, die getroffen werden. Die Ärzteschaft hat gerade eine Kampagne gestartet, die sich theoretisch mit den Auswirkungen des strengeren Abtreibungsverbots im Jahr 2020 befassen soll, in Wirklichkeit aber eine Kampagne zur Wiedereinführung des Abtreibungsverbots von 1993 ist, der Version, in der Abtreibung in drei Fällen legal war. Das heißt, wir haben eine Situation, in der 70% der Gesellschaft einen legalen Schwangerschaftsabbruch sowie ärztliche Standards wollen, die Ärzteschaft kämpft jedoch für eine Aufrechterhaltung des Verbots von Schwangerschaftsabbrüchen. Es gibt keine Ärzt*innen, die offen Widerstand leisten. Es gibt Ärzt*innen, die helfen, beraten, gut arbeiten – niemand stirbt, niemand verliert sein Leben durch ihre Hände. Von organisiertem Widerstand kann jedoch keine Rede sein. Es kommt nicht in Frage, dass jemand laut sagt: „Ich bin damit nicht einverstanden“.

Im nächsten Jahr haben wir Wahlen. Für uns ist der wichtigste Indikator/Messwert im Moment, wie viele Menschen, die bei den Protesten im Jahr 2020 dabei waren, insbesondere junge Menschen, sich an den Wahlen beteiligen werden. Darauf konzentrieren wir uns im Rahmen von „Ogólnopolski Strajk Kobiet“. Über Maßnahmen vor Ort, über Kriegshilfe, über die Umsetzung vernetzter Projekte und über die Vorbereitung der Wahlen. Das heißt, wir müssen Antworten für die jungen Menschen vorbereiten, die sich von der Propaganda beeindrucken lassen,

dass es sich nicht lohnt, zu den Wahlen zu gehen; dass es sich nicht lohnt, wählen zu gehen; dass es niemanden gibt, den man wählen kann. Wir suchen vor Ort nach all jenen Menschen in der politischen Klasse, mit denen man einigermaßen gut zusammenarbeiten kann, die anständig sind, denen man vertrauen kann, die wir empfehlen können. Wir wollen, dass wir in jedem Wahlkreis sagen können: Ja, ihr habt jemanden, den ihr wählen könnt, diese Person können wir empfehlen. Ihr könnt wählen gehen.

Das zweite sehr wichtige Thema ist die Rechtsstaatlichkeit – seit dem Ende der Sommerferien haben die Repressionen gegen die Justiz stark zugenommen. Legal ernannte Richter*innen werden entlassen und an ihrer Stelle werden illegal gewählte Richter*innen eingesetzt, die vom so genannten Nationalen Justizrat ausgewählt werden. Ein Rat, der rechtswidrig handelt. Seine Zusammensetzung entspricht nicht den gesetzlichen Vorschriften. Alle neu gewählten Richter*innen sind also nicht rechtmäßig gewählte Richter*innen. Bei den Personen, die wegen ihrer Proteste verurteilt werden, ist eine Beschleunigung der Verfahren um das vier- bis fünffache festzustellen. Wir sehen, dass Fälle, die früher Jahre dauerten, jetzt innerhalb von ein oder zwei Monaten entschieden werden. Die legendäre Langwierigkeit der Verfahren vor polnischen Gerichten, wenn es um die Belästigung von Aktivisten geht, ist plötzlich verschwunden. Ich hätte bis jetzt, trotz der Tatsache, dass ich 107 Fälle in den Gerichten habe, einen Fall alle zwei Wochen, einmal im Monat – jetzt habe ich zwei Fälle pro Woche plus die Staatsanwaltschaft, plus die Polizei. Es ist also eindeutig, dass jemand Schritte unternommen hat, um die Demonstrant*innen unter Druck zu setzen und uns das Leben sehr schwer zu machen.

Es ist nicht der richtige Weg, uns in die Ecke zu drängen, damit wir über das verlorene Recht auf Abtreibung jammern, wie es verschiedene wichtige europäische und globale Institutionen tun. Wenn wir es vermeiden, über

Szukamy lokalnie tych wszystkich osób z klasy politycznej, z którymi się w miarę dobrze pracuje, które są przyzwoite, którym można zaufać, które możemy zarekomendować. Chcemy w każdym okręgu wyborczym móc powiedzieć – tak, masz na kogo głosować, tę osobę możemy zarekomendować, możesz iść na wybory.

Druga bardzo ważna sprawa to praworządność – od momentu kiedy skończył się czas wakacyjny bardzo mocno przyspieszyły represje związane z sądownictwem. Legalnie powołani sędziowie są odwoływani, na ich miejsce są powoływani nielegalnie wybrani, wybrani przez tzw. Krajową Radę Sądownictwa. Radę, która działa niezgodnie z prawem. Jej skład nie jest zgodny z prawem. Więc wszyscy nowowyznani sędziowie nie są legalnie wybranymi sędziami. W przypadku osób sądzonych za protesty widzimy, że przyspieszenie w postępowaniu jest 4-5 krotne. Widzimy, że sprawy, które do tej pory toczyły się latami, są rozstrzygane w przeciągu miesiąca albo dwóch. Legendarna przewlekłość postępowań w polskich sądach, jeśli chodzi o nękanie aktywistów, nagle znikła. Ja do tej pory miałabym, mimo tego, że mam 107 spraw w sądach, sprawę raz na dwa tygodnie, raz na miesiąc – teraz mam dwie sprawy w tygodniu plus prokuratura, plus policja. Więc ewidentnie został wykonany odpowiedni telefon, żeby poszukać bazy, żeby osoby protestujące zacząć dociskać, żeby utrudnić nam bardzo mocno życie.

Odsyłanie nas do kąta, żebyśmy płakały nad utraconym prawem do aborcji, co robią różne ważne instytucje Unii Europejskiej czy globalne, nie jest dobrym sposobem. Unikanie mówienia o praworządności i niezależności sądownictwa w kontekście praw kobiet i aborcji w Polsce nam szkodzi a nie pomaga. Potrzebujemy, żeby o tym mówić, że praktyczny zakaz aborcji w Polsce jest wprowadzony ze względu na to, że nie mamy niezależnego sądownictwa, ponieważ Trybunał Konstytucyjny nie jest legalnie obsadzony i nie jest legalnie działający. I że to się wiąże. I że lekceważenie niezależnego sądownictwa i praworządności kończy się

Schwarzer Marsch, Protest gegen die Verschärfung der Abtreibungsgesetze, 2. Oktober 2016 in Łódź
Czarny Marsz, protest przeciwko zaostrzeniu prawa antyaborcyjnego, Łódź 2 października 2016

Rechtsstaatlichkeit und die Unabhängigkeit der Justiz im Zusammenhang mit den Rechten der Frauen und der Abtreibung in Polen zu sprechen, schadet uns das, statt uns zu helfen. Es muss gesagt werden, dass das praktische Verbot der Abtreibung in Polen eingeführt wird, weil wir keine unabhängige Justiz haben, weil das Verfassungsgericht nicht legal besetzt ist und nicht legal funktioniert. Und dass dies zusammenhängt. Und dass die Missachtung einer unabhängigen Justiz und der Rechtsstaatlichkeit dazu führt, dass die Justiz das tut, was die Regierung ihr sagt. Es ist zu befürchten, dass Polen aus der Istanbul-Konvention, aus der Konvention zum Schutz der Kinderrechte und aus der Konvention der Rechte von Menschen mit Behinderung austreten wird. Polen ist bereits dabei, aus der Charta der Grundrechte auszutreten. All dies wird geschehen und geschieht bereits, weil wir keine unabhängige Justiz und keine Rechtsstaatlichkeit haben. Die einzigen, die in den Gerichten (Bezirksgerichten, Landgerichten, Berufungsgerichten und dem Obersten Gerichtshof) Wache halten, sind die mutigen polnischen Richter*innen. Deshalb

tym, że w obszarze sądownictwa znajduje się organ, który zrobi wszystko co każe mu rząd. Za chwilę poprzez Trybunał Konstytucyjny zostanie wypowiedziana Konwencja Stambulska, za chwilę przez Trybunał Konstytucyjny Polska wycofa się z konwencji chroniącej prawa dziecka, wycofa się z konwencji praw osób z niepełnosprawnościami. Już teraz wycofuje się z karty praw podstawowych. To wszystko będzie się działo i dzieje się, przez to, że nie mamy niezależnego sądownictwa i praworządności. Jedynymi, którzy trzymają wartę w sądach (sądach rejonowych, okręgowych, apelacyjnych, w Sądzie Najwyższym) są właśnie odważni polscy sędziowie. Dlatego potrzebujemy dużo więcej pomocy, dużo więcej mówienia o praworządności, o niezależności sądownictwa, nawet jeśli wydaje się to niezwiązane z tematem, jeśli rozmawiamy o prawach człowieka i prawach kobiet. Nawet jeśli wydaje się to mało interesujące w porównaniu z opowiadaniem z adrenaliną o protestach kobiet i o naszych historiach. To jest tak samo ważne.

brauchen wir viel mehr Hilfe, viel mehr Gespräche über die Rechtsstaatlichkeit, über die Unabhängigkeit der Justiz, auch wenn es scheinbar nichts damit zu tun hat, wenn wir über Menschenrechte und Frauenrechte sprechen. Auch wenn es im Vergleich zu den adrenalengeladenen Geschichten über Frauenproteste und unsere Geschichten uninteressant erscheint. Das ist genauso wichtig.

Ich danke Ihnen vielmals. Ich hoffe, dass wir doch noch zu einem positiven Ergebnis kommen. Es ist mir wichtig, dass dieses Signal bestehen bleibt, dass das Gesamtbild vermittelt wird, dass Polen kein Land ist, in dem Unglück geschieht, gegen das die Menschen protestieren. Polen ist ein Land, das sich verändert, das nie mehr dasselbe sein wird und in dem wir nach und nach für verschiedene Dinge kämpfen. Ich werde oft gefragt, woher ich die Kraft nehme, zu hoffen, dass alles gut wird. Ich antworte dann, dass ich es nicht nur hoffe, sondern weiß. Das heißt, ich weiß, dass Abtreibung legal sein wird, dass es in Polen die Gleichstellung in der Ehe geben wird, dass die Menschenrechte geachtet werden, dass wir wieder eine völlig unabhängige Justiz haben werden. Es ist nur so, dass wir uns auf einem sehr, sehr schwierigen Weg dorthin befinden.

Bardzo dziękuję. Mam nadzieję, że jesteśmy mimo wszystko na jakiejś pozytywnej nocie. Dla mnie jest ważne, żeby pozostawał ten sygnał, żeby przekazany został cały obraz sytuacji czyli że Polska nie jest krajem, w który dzieją się nieszczęścia przeciwko którym protestują ludzie. Polska jest krajem, który się zmienia, który nigdy nie będzie taki sam i w którym walczymy po kolei o różne rzeczy. Często jestem pytana skąd biorę siłę na to żeby mieć nadzieję, że będzie dobrze. Odpowiadam wtedy, że nie tylko mam nadzieję, ja to wiem. Czyli nie że mam nadzieję, że aborcja będzie legalna, że w Polsce będzie równość małżeńska, że mam nadzieję, że będą prawa człowieka, że będziemy mieć spowrotem całkowicie niezależne sądownictwo – ja to wiem. Poprostu jesteśmy na drodze do tego, która jest bardzo, bardzo trudna.

World Café Gewaltschutz | Ochrona przed przemocą

Moderation und Dokumentation: Susanne Köhler, Vorsitzende Landesfrauenrat Sachsen e. V. | Moderacja i dokumentacja: Susanne Köhler

Nach einer Einführung in die gesetzlichen Gegebenheiten in Deutschland, so u. a. hinsichtlich des seit 2002 geltenden Gewaltschutzgesetzes, der Polizeigesetze in den Ländern mit den jeweiligen Möglichkeiten der Wegweisung, des Hochrisikomanagements, der Darstellung der Unterstützungslandschaft in Sachsen in Bezug auf Frauenschutzhäuser, -wohnungen, Interventions- und Koordinierungsstellen, Beratungsstellen, den Möglichkeiten der anonymisierten Spurensicherung etc. wurden zunächst Nachfragen der einzelnen Teilnehmenden zu der Sachlage in Sachsen beantwortet.

Im Gegenzug wurde dann von den polnischen Vertreter*innen dargelegt, dass es auch in Polen ein etwas neueres Gesetz auch mit Blick auf Kontaktverbote gibt, dieses aber sehr selten angewandt werde. Es würde aber dazu führen, dass die Bevölkerung und auch die zuständigen Professionen entsprechend sensibilisiert sind. Dabei wurde auch mit Besorgnis angesprochen, dass Polen beabsichtigt, aus der Istanbul-Konvention auszutreten, mit dem Argument, mit dem nationalen Gesetz seien die polnischen Frauen besser geschützt als Opfer in manch anderen europäischen Ländern.

Hinsichtlich der Arbeit des Jugendamtes in Polen wurde deutlich gemacht, dass dort ein Großteil der Arbeit im aktiven Aufsuchen von Familien geleistet wird. Es wurde auch ausgeführt, dass die Arbeit der Jugendämter in Polen positiver als die der deutschen Ämter angesehen sei. Dabei wurden Eindrücke polnischer Frauen über eine unzureichende Tätigkeit aus persönlichen Besprechungen mit Betroffenen angesprochen.

Podczas wprowadzenia do tematu zaprezentowano regulacje prawne w Niemczech, np. dotyczące obowiązującej w Niemczech od 2002 roku ustawy o ochronie przed przemocą, niemieckich ustaw o policji w poszczególnych krajach związkowych wraz z możliwościami nakazu opuszczenia lokalu, jak również zarządzania wysokim ryzykiem, możliwości wsparcia i rozwiązań dostępnych w Saksonii w kontekście domów i mieszkań oferowanych kobietom potrzebującym pomocy, ośrodków interwencyjnych i koordynujących, punktów doradczych, możliwości anonimowego zabezpieczenia śladów przestępstw/przemocy itd. Kolejno odpowiadano na pytania osób uczestniczących odnoszących się do sytuacji w Saksonii.

Następnie osoby uczestniczące z Polski opowiedziały o stosunkowo nowej ustawie wprowadzonej także w Polsce w kontekście zakazu zbliżania się. Jest ona jednak bardzo rzadko stosowana. Doprowadziłaby jednak do tego, że społeczeństwo oraz właściwe służby byłyby odpowiednio uwrażliwione. Z zaskoczeniem wspomniano o tym, że Polska zamierza wystąpić z Konwencji Stambulskiej, stosując argumentację, że polskie prawo lepiej chroni kobiety w Polsce w roli ofiary niż czynią to niektóre inne europejskie kraje.

W kontekście pracy ośrodków pomocy społecznej w Polsce wykazano, że lwia część pracy jest realizowana w ramach wizyt u rodzin. Stwierdzono także, że praca polskich gminnych/miejskich ośrodków pomocy społecznej jest lepiej postrzegana niż niemieckich urzędów ds. młodzieży. Wspomniano o tym, że w ocenie kobiet w Polsce działania podejmowane

Ausführlicher wurde die Problematik des Kontaktverbotes und gleichzeitiger Frage nach dem Umgang mit gemeinsamen Kindern besprochen. Dies wird in Polen und Deutschland letztendlich ähnlich bewertet und die rechtliche Situation als unzureichend angesehen.

Einer Teilnehmerin war es wichtig, auch positive Tendenzen darzustellen. Es wurde ein erfolgreiches Projekt vorgestellt, in dem – ähnlich wie Streetworker – Frauen mit juristischen/sozialpädagogischen oder ähnlichen Vorkenntnissen aus dem Bereich häuslicher Gewalt an bestimmten Punkten offen in der Stadt/der Gemeinde stehen und somit niederschwellig für Ratsuchende ansprechbar sind.

Aus dem Kreis der Teilnehmenden kam nach Vorstellung der Fachtage „Elternrolle trotz häuslicher Gewalt“ des Landesfrauenrat Sachsen e.V. die Anregung, einen Fachtag zwecks Austauschs von beteiligten Professionen beider Länder durchzuführen, so etwa mit Richter*innen, Staatsanwält*innen, Polizist*innen etc. jeweils aus Polen und Deutschland. Dies wird beiderseits im Auge behalten und die Möglichkeit der Umsetzung in den nächsten Monaten besprochen.

Es war insgesamt ein sehr reger und informativer Austausch.

po osobistych rozmowach z pokrzywdzonymi są niewystarczające.

Bardziej szczegółowo omówiono problematykę zakazu zbliżania się przy jednoczesnej problematyce radzenia sobie z kwestią wychowywania wspólnych dzieci. Sytuacje tego typu są w Polsce i Niemczech oceniane podobnie, a prawodawstwo w tym zakresie jest niewystarczające.

Dla jednej uczestniczki ważne było, by wspomnieć również o występujących pozytywnych tendencjach. Przedstawiła ona owocny projekt, w ramach którego streetworkerki posiadające kompetencje prawne, społeczno-pedagogiczne lub podobne świadczą w określonych punktach w mieście/gminie niskoprogową pomoc w postaci porad dla kobiet w potrzebie.

Po przedstawieniu konferencji „Rola rodziców pomimo przemocy domowej” zorganizowanej przez Saksońską Radę Kobiet pojawiła się wśród osób uczestniczących sugestia organizacji podobnej konferencji w celu wymiany doświadczeń wśród reprezentowanych zawodów, czyli sędzin/sędziów, prawników/prawniczek, policjantek/policjantów itp. w Polsce i Niemczech. Obie strony będą o tym pamiętać i omówią możliwości realizacji tego zamierzenia w najbliższych miesiącach.

Podsumowując, była to bardzo intensywna i pouczająca wymiana doświadczeń i myśli.

World Café Kommunalpolitik | Polityka komunalna

Dokumentation | Dokumentacja: Astrid Pawassar

Moderation: Sarah Buddeberg MdL | Moderacja: Sarah Buddeberg (posłanka parlamentu saksońskiego)

- Allgemeine Klage über die „Hinterzimmerpolitik“ der Männer: Frauen bekommen keine aussichtsreichen Listenplätze. Aber auch: Frauen trauen sich zu wenig zu, finden keine Unterstützung bei ihren Ehemännern. Vereinbarkeit von kommunalpolitischen Aktivitäten und Familie wird nicht thematisiert. Viele Frauen pflegen noch das traditionelle Rollenbild.
- **Wałbrzych (Waldenburg)** – Frauenrat hat Unterzeichnung der Charta initiiert. Frauenanteil im Stadtrat: 40%. Größte kommunale Gesellschaft wird von einer Frau geleitet. Momentan gibt es sogar ein Überangebot an Krippenplätzen. Derzeit Vorbereitungsphase für einen Gleichstellungsplan; er soll 5–6 Bereiche umfassen und innerhalb von 6 Monaten erstellt sein.
- Ogólny zarzut dotyczący „zakulisowej polityki” mężczyzn: kobiety nie dostają obiecujących pozycji na liście. Ale też: kobiety mają zbyt małe zaufanie do siebie, nie znajdują wsparcia u swoich mężów. Pogodzenie lokalnej działalności politycznej z rodziną nie jest tematyzowane. Wiele kobiet nadal pozostaje przy tradycyjnym podziale ról.
- **Wałbrzych** – Rada Kobiet zainicjowała podpisanie Karty. Udział kobiet w Radzie Miasta: 40%. Największą spółką miejską kieruje kobieta. W tej chwili jest nawet nadpodaż miejsc w żłobkach. Obecnie przygotowwany jest plan działań dotyczący równości płci; powinien on obejmować 5-6 obszarów i być gotowy w ciągu 6 miesięcy.
- **Łubuskie** – Jedyna w Polsce Rada Kobiet na poziomie województwa (marszałek jest

- **Lubuskie (Lebuser Land)** – Einziger Frauenrat in Polen auf Woiwodschafts-Ebene (Marschallin ist eine Frau). Bestrebt, Frauenkongresse auch in ländlichen Gebieten stattfinden zu lassen.
- **Świdnica (Schweidnitz)** – arbeitet eng mit Waldenburg zusammen. Mit Beata Moskal-Słaniewska (seit 2014 Präsidentin) kamen Veränderungen. Jetzt gibt es eine Krippe, ein Frauenschutzhaus mit 20 Plätzen und 10 städtische Wohnungen für Soforthilfe bei häuslicher Gewalt, Pflegebedarf o.ä. Im Gleichstellungsrat sind Männer und Frauen aller Altersgruppen vertreten. Augenmerk auch auf Migrantinnen aus patriarchalen Gesellschaften, die nicht nur Unterkunft und Verpflegung bekommen, sondern auch empowered werden. Frauengesundheit im Blick: Prophylaxe, Aufklärung, Impfungen. Endometriose lange unbekannt; jetzt Aufklärung und Hilfe durch eine Stiftung.
- **Wrocław (Breslau)** – am 08.03.2022 Charta unterzeichnet. Sichtbarkeit durch „Breslaueurin des Jahres“ in 7 Kategorien. Vernetzungsaktivitäten bei Frauenforen. Unterstützung von Gewaltopfern. Im Gesundheitsbereich HPV-Impfungen eingeführt.
- kobietą). Dąży do tego, aby kongresy kobiet odbywały się również na terenach wiejskich.
- **Świdnica** – ściśle współpracuje z Wałbrzychem. Wraz z Beatą Moskal-Słaniewską (prezydentką od 2014 roku) przyszły zmiany. Teraz jest tam żłobek, schronisko dla kobiet z 20 miejscami noclegowymi i 10 mieszkań komunalnych przeznaczonych na doraźną pomoc w przypadku przemocy domowej, potrzeby opieki lub podobnych. W Radzie ds. Równych Szans reprezentowani są mężczyźni i kobiety w każdym wieku. Zwrócono także uwagę na migrantki ze społeczeństw patriarchalnych, którym nie tylko zapewnia się zakwaterowanie i wyżywienie, ale także wzmacnia ich wiarę w siebie. Duży nacisk kładzie się na zdrowie kobiet: profilaktyka, edukacja, szczepienia. Endometrioza nieznaną przez długi czas; teraz edukacja i pomoc poprzez fundację.
- **Wrocław** – Karta podpisana w dniu 08.03.2022 r. Medialność dzięki „Wrocławskiej Kobiecie Roku” przyznawanej w 7 kategoriach. Działania networkingowe na forach kobiecych. Wsparcie dla ofiar przemocy. Szczepienia przeciwko HPV wprowadzone do służby zdrowia.

World Café Gesundheit | Zdrowie

Dokumentation | Dokumentacja: Carmen Kaethner • Moderation | Moderacja: Dr.ⁱⁿ Jessica Bock

- An diesem Format nahmen 10 Frauen teil.
- Beim Austausch wurde deutlich, dass zwischen den Situationen in Deutschland und Polen ähnliche Bedarfe, aber zugleich unterschiedliche Möglichkeiten der Umsetzung bestehen.
- Eine Gemeinsamkeit besteht in der Wichtigkeit von Kampagnen. So hat zum Beispiel die Impfkampagne gegen die HP-Viren zu einer Enttabuisierung von sexuell übertragbaren Krankheiten beigetragen und für mehr Sensibilität und Schutz gegen Gebärmutterhalskrebs gesorgt. In diesem Zusammenhang verwiesen die polnischen Frauen auch auf Aufklärungskampagnen bei Jugendlichen, z. B. mit einer Wissensolympiade (Wrocław).
- Aufklärung und Gesundheitsprävention hängt zu einem großen Teil von der Unter-
- W dyskusji uczestniczyło 10 kobiet.
- Podczas wymiany doświadczeń jasne stało się, że sytuacja w Polsce i Niemczech charakteryzuje się podobnymi potrzebami, ale równocześnie w obu krajach występują różne możliwości i dostępne są różne rozwiązania.
- Wspólną cechą na pewno jest ważność kampanii. I tak przykładowo kampania informacyjna poświęcona wirusom HP doprowadziła do zniwelowania tabu dotyczącego chorób przenoszonych drogą płciową i przyczyniła się do odpowiedniego uwrażliwienia i ochrony przeciwko rakowi szyjki macicy.
- W tym kontekście uczestniczki z Polski wspomniały także o kampaniach uświadamiających wśród młodzieży, np. olimpiady wiedzy (Wrocław).
- Działania uświadamiające i prewencyjne w obszarze zdrowia są mocno zależne od wsparcia ze strony rodziców oraz nauczycielek i nauczycieli w szkołach. Przykładowo w Polsce można się często spotkać z odmową ze strony rodziców lub nauczycielek/nauczycieli w sprawie uczestnictwa uczennic i uczniów w zajęciach z edukacji seksualnej (wychowania do życia w rodzinie) oraz treści, które miałyby być poruszane podczas takich

stützung der Eltern und den Lehrkräften an den Schulen ab. Zum Beispiel gibt es in Polen viel Ablehnung von Eltern und Lehrer*innen, ob die Schüler*innen in der Schule Sexualpädagogik besuchen dürfen und welche Inhalte ihnen dort vermittelt werden. Hier bietet aus Sicht der Polinnen die EU-Charta viele Chancen in den Kommunen und Wojewodschaften sexuelle Bildung etablieren zu können. In Deutschland bzw. Leipzig hingegen sind solche Angebote bereits gut verankert, aber auch hier gibt es Widerstand durch die Eltern.

- Eine weitere Gemeinsamkeit zwischen Deutschland und Polen bestand darin, dass die Themen wie Frauengesundheit und sexuelle Aufklärung nicht zuletzt vom politischen Klima abhängen. Je konservativer und rechter die Politik, umso geringer ist der Stellenwert von Frauengesundheit und umso stärker wird Sexualpädagogik bekämpft. Die Polinnen verzeichnen hier bei sich im Land einen Backlash.
- Einigkeit bestand auch darin, dass seit 2015 und seit dem Krieg gegen die Ukraine für den Bereich der sexuellen Bildung andere bzw. größere Herausforderungen bestehen. Die Zielgruppen der Migrant*innen und Geflüchteten erfordern mehr interkulturelle Sensibilität.

zajęć. Tutaj, zdaniem uczestniczek z Polski, Europejska Karta daje wiele możliwości promowania edukacji seksualnej w gminach, miastach i województwach. W Niemczech, np. w Lipsku oferty tego typu są już powszechnie dostępne i rozpropagowane, ale i tam można spotkać się z oporem ze strony rodziców.

- Kolejną wspólną cechą dla Polski i Niemiec jest to, że kwestie związane ze zdrowiem kobiet i świadomości seksualnej nierzadko są uzależnione od aktualnej sytuacji politycznej. Im bardziej konserwatywna i prawicowa polityka danego rządu, tym mniejszą wagę przywiązuje się do zdrowia kobiet i tym mocniej walczy się z edukacją seksualną. Uczestniczki z Polski wspominały o uwstecznianiu się Polski.
- Obie strony były także jednomyślne w kwestii tego, że w kontekście edukacji seksualnej mamy od 2015 roku, jak również od czasu wybuchu wojny w Ukrainie do czynienia z innymi, wzgl. większymi wyzwaniem. Grupa docelowa migrantów i migrantek oraz uchodźczyń i uchodźców wymaga większego uwrażliwienia międzykulturowego.

„Europäische Charta für Gleichstellung von Frauen und Männern in Leipzig“ | „Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn w Lipsku“

Vortrag von Genka Lapön und Susan Hänel am 4. November 2022 in Leipzig | Wykład Genki Lapön i Susane Hänel w dniu 4 listopada 2022 roku w Lipsku

Die Europäische Charta wurde in Leipzig am 2. Juli 2012 unterschrieben.

In Leipzig wurden einige Zielsetzungen für die Entwicklung eines Gleichstellungsaktionsplans durch Oberbürgermeister Burkhard Jung benannt:

- Frauen und Männer wirken bei politischen Entscheidungsprozessen mit und gestalten gemeinsam die Zukunft der Stadt.
- Frauen und Männer entwickeln Leipzig gemeinsam zu einem international anerkannten Wirtschafts- und Wissenschaftsstandort mit weltoffenen Ansichten und mit Aktivitäten und Dienstleistungen, die die Gleichstellung von Frauen und Männern fördern.
- Frauen und Männer profitieren gleichmäßig von den Städtepartnerschaften und nutzen die internationalen Kontakte als Plattform für den Erfahrungsaustausch betreffend Fragen der Gleichstellung von Frauen und Männern.

Der Beirat für Gleichstellung der Stadt Leipzig formulierte erste Schwerpunktbereiche für einen Gleichstellungsaktionsplan in Leipzig:

- Vereinbarkeit von Familie und Beruf
- Kommunalpolitik und Stadtplanung
- Sicherheit im öffentlichen Raum und häusliche Gewalt
- Gendersensibles Berichtswesen

Neben diesen bereits ermittelten Schwerpunkten war der Prozess für die Erstellung des

Europejska Karta Równości została podpisana w Lipsku 2 lipca 2012 roku.

Kilka realnych celów planu działania na rzecz równości kobiet i mężczyzn zostało sformułowanych w Lipsku przez nadburmistrza Burkharda Junga:

- kobiety i mężczyźni uczestniczą w politycznych procesach decyzyjnych i wspólnie kształtują przyszłość miasta;
- kobiety i mężczyźni wspólnie rozwijają Lipsk w kierunku uznanego na arenie międzynarodowej ośrodka gospodarczego i naukowego o kosmopolitycznych poglądach oraz działaniach i usługach, które wspierają równość kobiet i mężczyzn;
- kobiety i mężczyźni w równym stopniu korzystają z partnerstw miast i wykorzystują międzynarodowe kontakty jako platformę do wymiany doświadczeń dotyczących kwestii równości kobiet i mężczyzn.

Rada Doradcza ds. Równości Miasta Lipska sformułowała pierwsze obszary zainteresowania dla planu działania na rzecz równości kobiet i mężczyzn w Lipsku:

- godzenie życia rodzinnego i pracy zawodowej,
- polityka lokalna i urbanistyka,
- bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej i przemoc w rodzinie,
- sprawozdawczość uwzględniająca kwestie płci.

ersten Gleichstellungsaktionsplanes ein offener und wurde durch den Input des Gleichstellungsbeirates, der Vereine und vielen weiteren Akteurinnen und Akteuren sowie Bürgerinnen und Bürgern Leipzigs mitgestaltet.

Wie wurde die Anfangsphase gestaltet?

- Es wurde zusätzlich eine ½ Stelle geschaffen,
- Maßnahmen haben begonnen,
- Beratung und Begleitung durch den Beirat für Gleichstellung wurde begonnen.

Erster Gleichstellungsaktionsplan

- 5 Handlungsfelder und 29 Maßnahmen
- Als Ratsbeschluss mit großer Mehrheit am 11. November 2015 (3 Gegenstimmen und zwei Enthaltungen) angenommen

Zweiter Gleichstellungsaktionsplan

7 Handlungsfelder und 29 Maßnahmen

Es wurden bereits zwei Umsetzungsberichte vorgelegt: im Februar 2019 und im Oktober 2022. In den veröffentlichten Berichten wurden einige ausgewählte Handlungsfelder und Maßnahmen dargestellt.

Oprócz tych już zidentyfikowanych tematów przewodnich, proces tworzenia pierwszego planu działań na rzecz równości był bardziej otwarty i kształtowany wspólnie przez Radę Doradczą ds. Równości, różne stowarzyszenia oraz wiele innych działaczek i działaczy oraz obywateli i obywateli Lipska.

Jak wyglądała faza wstępna?

- utworzono dodatkowe ½ etatu,
- rozpoczęto realizację działań,
- rozpoczęto konsultacje i monitorowanie realizowanych działań przez Radę Doradczą ds. Równości.

Pierwszy plan działania na rzecz równości:

- 5 obszarów działania i 29 działań,
- podjęty uchwałą Rady Miasta znaczną większością głosów w dniu 11 listopada 2015 roku (3 głosy przeciw i dwa wstrzymujące się).

Drugi plan działania na rzecz równości:

7 obszarów działania i 29 działań.

Złożono już dwa sprawozdania z realizacji planu: w lutym 2019 roku i w październiku 2022 roku. W opublikowanych sprawozdaniach przedstawiono kilka wybranych obszarów działań i zrealizowanych działań.

Chciałybyśmy przedstawić następujące przykłady działań:

1. Program mentoringu „Nauka odbywa się w mieście”

Aktualnie realizowana jest już 7 edycja z udziałem 13 studentek. To współpraca pomiędzy Uniwersytetem w Lipsku a Szkołą Wyższą Techniki, Gospodarki i Kultury w Lipsku.

Dzięki programowi studentki zyskują wgląd w sposób funkcjonowania administracji oraz poszerzają swoją wiedzę o obszarach pracy, możliwościach zatrudnienia i wymaganiach dotyczących pracy w samorządzie.

Folgende Beispiele der Maßnahmen möchten wir Ihnen vorstellen:

1. Mentoring-Programm „Wissenschaft findet Stadt“

Es findet bereits der 7. Durchgang mit 13 Studentinnen statt. Es ist eine Kooperation zwischen der Universität Leipzig und der HTWK Leipzig.

Die Studentinnen werden durch das Programm Einblicke in die Verwaltungsarbeit erhalten und ihr Wissen über Arbeitsbereiche, Einsatzmöglichkeiten und Berufsanforderungen in der Kommunalverwaltung erweitern.

Neben einem Parcours durch verschiedene Ämter (dieses Jahr beteiligen sich 7 Ämter daran) vermitteln Veranstaltungen verschiedener Formate (Workshops, Vorträge, Rundgänge) Wissen zu Personalauswahlverfahren sowie über das Zusammenspiel von Stadtverwaltung und Kommunalpolitik. Erfahrene Führungskräfte aus 13 Ämtern werden als Mentorinnen und Mentoren persönliche Tipps und Impulse für die berufliche Entwicklungsplanung geben.

2. Louise-Otto-Peters-Preis der Stadt Leipzig

Der Preis ist eine Auszeichnung für besondere Leistungen zur Förderung der Gleichstellung von Frauen und Männern. Die vielfältige und engagierte Arbeit zur Verwirklichung der Gleichberechtigung wird damit hervorgehoben.

Bewerben können sich Vereine, Initiativen oder Institutionen mit ihren Projekten sowie Einzelpersonen. Der Preis wird jährlich verliehen und ist mit 5 000,- Euro dotiert.

Auf Beschluss des Stadtrates vom 28. Februar 2018 (VI-A-04883) ist bei der jährlichen Preisverleihung zusätzlich zum Preisgeld auch ein Kunstgegenstand zu überreichen. Erstmals erfolgte die Übergabe eines Kunstgegenstandes im Oktober 2019.

2022: Auszeichnung ging an Dr. Florence Hervé.

Uczestniczki programu odwiedziły różne urzędy (w tym roku w program zaangażowało się 7 urzędów) oraz pozyskały wiedzę na temat procedur doboru kadr oraz interakcji między administracją miejską a polityką lokalną podczas różnych wydarzeń (warsztatów, wykładów, wizyt). Doświadczone osoby na stanowiskach kierowniczych z 13 urzędów pełnią rolę mentorek i mentorów oraz udzielają osobistych wskazówek oraz impulsów do planowania rozwoju zawodowego.

2. Nagroda im. Louise Otto-Peters Miasta Lipska

Nagroda ta stanowi wyróżnienie za szczególne osiągnięcia w promowaniu równości kobiet i mężczyzn. W ten sposób udaje się podkreślać znaczenie różnorodnej i pełnej zaangażowania pracy na rzecz równouprawnienia.

Swoje kandydatury mogą zgłaszać zarówno stowarzyszenia, inicjatywy lub instytucje ze swoimi projektami, jak i osoby prywatne. Nagroda przyznawana jest corocznie w wysokości 5000 euro.

Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 28 lutego 2018 roku (VI-A-04883) oprócz nagrody pieniężnej podczas corocznej gali wręczane jest również dzieło sztuki. Po raz pierwszy takie dzieło zostało przekazane w październiku 2019 roku.

W 2022 roku nagrodę otrzymała dr Florence Hervé.

3. „Kobiety tworzą historię”

W ramach projektu „Kobiety tworzą historię” opinii publicznej przybliżane są życiowe osiągnięcia wybitnych kobiet działających w Lipsku lub z niego pochodzących. Obszerne badania nad historią kobiet w Lipsku prowadzone były w ostatnich dziesięcioleciach przez różne stowarzyszenia (w Lipsku przede wszystkim przez Towarzystwo im. Louise Otto-Peters) oraz osoby prywatne.

Obecnie na stronie internetowej Wydziału ds. Równości Kobiet i Mężczyzn udostępnionych

3. Frauen machen Geschichte

Mit dem Projekt „Frauen machen Geschichte“ werden die Lebensleistungen von Frauenpersönlichkeiten in bzw. aus Leipzig öffentlich gemacht. In den letzten Jahrzehnten sind umfangreiche Forschungen zur Frauengeschichte in Leipzig durch Vereine (in Leipzig vorrangig durch die Louise-Otto-Peters-Gesellschaft) und durch Einzelpersonen durchgeführt worden.

Aktuell werden 200 Kurzporträts von wichtigen Leipzigerinnen auf der Website des Referats für Gleichstellung von Frau und Mann einer breiten Öffentlichkeit zugänglich gemacht. Jährlich kommen mindestens 10 neue Porträts hinzu.

4. Social Media

Über die Facebook-Seite des Referates für Gleichstellung von Frau und Mann werden kontinuierlich Bürgerinnen und Bürger über kommunale gleichstellungspolitische Themen und Aktivitäten informiert, ebenso über aktuelle Angebote von Leipziger Institutionen und Vereinen im Bereich der Antidiskriminierungsarbeit. Ein weiteres wichtiges Ziel für die Facebook-Seite ist es, sie bei Bürgerbeteiligungsprozessen als Informationsplattform zu nutzen.

5. Sexismus in der Werbung

Das Referat für Gleichstellung von Frau und Mann der Stadt Leipzig entwickelte gemeinsam mit Rechtsamt, Ordnungsamt und Verkehrs- und Tiefbauamt sowie dem Beirat für Gleichstellung einen Kriterienkatalog zu sexistischer Werbung in Leipzig.

Für das Jahr 2022 ist geplant, den Kriterienkatalog und weitere Informationen rund um das Thema Sexismus in der Werbung (speziell für Leipzig) als Broschüre für eine breite Öffentlichkeit herauszugeben.

6. Frauen in die Kommunalpolitik

Gemeinsam mit Stadträtinnen aus dem Beirat für Gleichstellung wurde ein Konzept erarbeitet und die Broschüre „Kommunalpolitik – Ja ich will ...“ herausgegeben.

jest 200 krótkich portretów ważnych kobiet z Lipska.

Co roku dodawanych jest co najmniej 10 nowych portretów.

4. Media społecznościowe

Strona Wydziału ds. Równości Kobiet i Mężczyzn na Facebooku na bieżąco informuje mieszkanki i mieszkańców o kwestiach i działaniach z zakresu miejskiej polityki równościowej, a także o aktualnych ofertach lipskich instytucji i stowarzyszeń w zakresie pracy antydyskryminacyjnej. Kolejnym ważnym celem strony na Facebooku jest wykorzystanie jej jako platformy informacyjnej w procesach partycypacji obywatelskiej.

5. Seksizm w reklamie

Wydział ds. Równości Kobiet i Mężczyzn Miasta Lipska opracował wspólnie z Urzędem ds. Prawnych, Urzędem ds. Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego i Urzędem Ruchu Drogowego i Inżynierii Lądowej oraz Radą Doradczą ds. Równości katalog kryteriów dotyczących sexistowskich reklam w Lipsku.

Na rok 2022 planowano wydanie katalogu kryteriów i dalszych informacji na temat seksizmu w reklamie (zwłaszcza dla Lipska) w formie broszury dla ogółu społeczeństwa.

6. Kobiety w polityce komunalnej

Wspólnie z radnymi Rada Doradcza ds. Równości opracowała koncepcję i wydała broszurę „Polityka komunalna – Tak, chcę...”.

Zaplanowano jej kontynuację w formie wywiadów na stronie www.leipzig.de.

Przeprowadzono wywiady z osobami z polityki lokalnej wokół tematów „Młode pokolenie polityczek i polityków oraz wsparcie dla kobiet”.

7. Kobiety i mężczyźni w Lipsku

Wydział ds. Równości Kobiet i Mężczyzn wraz z Urzędem Statystycznym i Wyborczym wydał publikację z danymi zróżnicowanymi pod

Geplant ist eine Fortsetzung im Interview-Format auf www.leipzig.de.

Es werden Kommunalpolitikerinnen und Kommunalpolitiker zu den Themen „Politischer Nachwuchs und Frauenförderung“ befragt.

7. Frauen und Männer in Leipzig

Das Referat für Gleichstellung von Frau und Mann hat gemeinsam mit dem Amt für Statistik und Wahlen eine Publikation mit geschlechterdifferenzierten Daten zu „Frauen und Männern in Leipzig 2020“ herausgegeben.

Zu finden sind darin Daten zu den Bereichen: Bevölkerung, Kinderbetreuung und Bildung, Arbeitsmarkt und wirtschaftliche Situation, Ehrenamtliches Engagement, Sport und Gesundheit, Kriminalität/Gewalt, Stadtverwaltung, Führungspositionen, Wahlen und Mobilität.

8. Awareness

Awareness wurde in den letzten Jahren als eigenständiger Begriff für Anti-Diskriminierungs-Arbeit und Gewaltschutz im Veranstaltungsbereich etabliert. Darunter zählen sowohl präventive Maßnahmen zur Verhinderung von Diskriminierung und (sexualisierter) Gewalt als auch Interventionskonzepte zur Unterstützung von Betroffenen.

Ende 2021 gründete sich eine verwaltungsinterne Arbeitsgruppe mit dem Ziel, einen Awarenessleitfaden für städtische Großveranstaltungen zu entwickeln. Derzeit befindet sich die Arbeitsgruppe im Austausch mit Awareness-Initiativen.

Genka Lapön

Geboren in Bulgarien, Studium in Ilmenau / Thüringen • In Leipzig seit 1984 • Gleichstellungsbeauftragte seit 1995 (27 Jahren)

Susann Hänel

Magister-Studium Soziologie und Germanistik an der Universität Leipzig • Seit 2013 im Referat für Gleichstellung von Frau und Mann

wzgl. dem plci pt. „Kobiety i mężczyźni w Lipsku w 2020 roku“.

Zawiera ona dane dotyczące następujących obszarów: ludność, opieka nad dziećmi i edukacja, rynek pracy i sytuacja gospodarcza, wolontariat, sport i zdrowie, przestępczość/przemoc, administracja miejska, stanowiska kierownicze, wybory i mobilność.

8. Świadomość

Pojęcie „świadomości” zostało w ostatnich latach zakotwiczone jako niezależny termin dla pracy antydyskryminacyjnej i ochrony przed przemocą w sektorze eventowym. Obejmuje ono zarówno środki prewencyjne, mające na celu zapobieganie dyskryminacji i przemocy (seksualnej), jak i koncepcje interwencji, mające na celu wspieranie osób dotkniętych tym problemem.

Pod koniec 2021 roku utworzono wewnętrzną administracyjną grupę roboczą, której celem było opracowanie przewodnika dotyczącego działań na rzecz świadomości w zakresie dużych wydarzeń miejskich. Obecnie grupa robocza prowadzi wymianę doświadczeń i opinii z inicjatywami działającymi w tym obszarze.

Genka Lapön

Urodziła się w Bułgarii, studiowała w Ilmenau (Turyngia). • Mieszka w Lipsku od 1984 roku. • Rzeczniczka ds. Równości od 1995 roku (od 27 lat)

Susann Hänel

Ukończyła studia magisterskie socjologii i germanistyki na Uniwersytecie w Lipsku. • Od 2013 roku pracuje w Referacie ds. Równości Kobiet i Mężczyzn.

Präsentation zum Vortrag

Europäische Charta für die Gleichstellung von Frauen und Männern Umsetzung in Leipzig Erfahrungen und aktuelle Aufgaben

Stadt Leipzig -

Europäische Charta für Gleichstellung

02. Juli 2012 Unterzeichnung der Europäischen Charta für Gleichstellung durch
Oberbürgermeister Burkhard Jung

Stadt Leipzig -

2

Handlungsfelder

Wissenschaft in Leipzig

Geschlechtsspezifische Anti-Gewaltarbeit

Lokale Wirtschaft

Kampf gegen Geschlechterstereotype
und vielfältige Diskriminierung

Kommunalpolitik

Integrierte Stadtentwicklung

Gesundheit

Stadt Leipzig -

3

Umsetzungsberichte

dem Stadtrat vorgelegt im Februar 2019 und im Oktober 2022

Stadt Leipzig -

4

Wissenschaft in Leipzig

Mentoring-Programm „Wissenschaft findet Stadt“

Durchgang 2021, Mentees bei der Abschlussveranstaltung

Stadt Leipzig -

Kampf gegen Geschlechterstereotype und vielfältige Diskriminierung

Verleihung - Louise-Otto-Peters-Preis

Stadt Leipzig -

6

Stadt Leipzig -

Stadt Leipzig -

Stadt Leipzig -

Kommunalpolitik

Mehr Frauen in die Kommunalpolitik

Stadt Leipzig -

10

Integrierte Stadtentwicklung

Geschlechterdifferenzierte Datenauswertung in der Integrierten Stadtentwicklung

Stadt Leipzig -

11

Integrierte Stadtentwicklung

Sicherheit im öffentlichen Raum und bei Großveranstaltungen

Ziel:

Entwicklung eines Awareness-Leitfadens für Großveranstaltungen in Leipzig

Awareness:

= Begriff für Anti-Diskriminierungs-Arbeit und Gewaltschutz im Veranstaltungsbereich

= präventive Maßnahmen zur Verhinderung von Diskriminierung und (sexualisierter) Gewalt als auch Interventionskonzepte zur Unterstützung von Betroffenen

Stadt Leipzig -

Der Rückblick: Was hat sich verändert mit der Unterzeichnung der Charta?

- mehr Verbindlichkeit für Gleichstellungsthemen durch Ratsbeschluss
- Kooperationen mit Hochschulen, Vereinen, Organisationen und Unternehmen (re-)aktiviert
- Ämter der Stadtverwaltung aktiv einbezogen
- durch Öffentlichkeitsarbeit neue Ideen und Verbündete entdeckt
- überregionale Vernetzung (Konferenzen)

Stadt Leipzig -

Dritter Gleichstellungsaktionsplan

- Fortschreibung für 2023 geplant

Stadt Leipzig -

Prezentacja do wykładu

Europejska Karta Równości Kobiet i Mężczyzn

Jej realizacja w Lipsku

Doświadczenia i aktualne zadania

Stadt Leipzig -

Europejska Karta Równości

2 lipca 2012 podpisanie Europejskiej Karty Równości przez burmistrza Burkharda Junga

Stadt Leipzig -

Obszary działania

Nauka w Lipsku

Specyficzna dla płci praca antyprzemocowa

Gospodarka lokalna

Walka ze stereotypami dotyczącymi płci oraz wielokrotną dyskryminacją

Polityka komunalna

Zintegrowany rozwój miasta

Zdrowie

Stadt Leipzig -

Sprawozdania

Przedłożone Radzie Miejskiej w lutym 2019 i październiku 2022

Stadt Leipzig -

4

Nauka w Lipsku

Program monitoringu „Nauka odbywa się w mieście”

Rocznik 2021, Mentees podczas imprezy końcowej

Stadt Leipzig -

Walka ze stereotypami dotyczącymi płci oraz wielokrotną dyskryminacją

Nagroda im. Louise-Otto-Peters

Stadt Leipzig -

6

[illegible][illegible]

Herzogenbrunnen
Stadt Leipzig
Der Bürgermeister
Ratgeber für Geschlechter
von Frau und Mann
Machbar, Leipzig 4-6
04109 Leipzig

Konzept, Text
Gerda Leydig
Susanne Hahnd
Gestaltung
Katy von Goltz

Hedab-Kommunikation
Oktober 2002

 Stadt Leipzig

**SEXISMUS
IN DER
WERBUNG**

Wie erkennen und
wie beschweren?

Polityka komunalna

Wiele kobiet w polityce komunalnej

Stadt Leipzig -

10

Zintegrowany rozwój miasta

Analiza danych zintegrowanego rozwoju miasta zróżnicowana po względem płci

Stadt Leipzig -

11

Zintegrowany rozwój miasta

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych oraz podczas dużych imprez

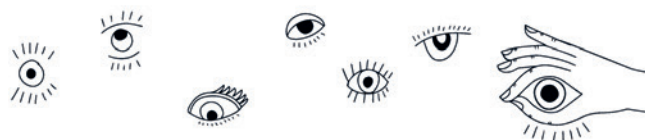
Cel:

Opracowanie przewodnika informacyjnego dotyczącego ważnych wydarzeń w Lipsku

Awareness:

= pojęcie określające pracę antydyskryminacyjną i ochronę przed przemocą w sektorze organizacji imprez

= środki prewencyjne mające na celu zapobieganie dyskryminacji i przemocy (seksualnej), jak również przemocy oraz koncepcje interwencji wspierające osoby dotknięte przemocą.

Stadt Leipzig -

Retrospekcja: Co się zmieniło od czasu podpisania karty?

- większa skuteczność w zakresie kwestii związanych z równością płci poprzez rezolucję rady
- (re-)aktywizacja współpracy z uczelniami, stowarzyszeniami, organizacjami i przedsiębiorstwami
- nowe pomysły i sojusznicy dzięki pracy w zakresie public relations
- sieciowanie transregionalne (konferencje)

Stadt Leipzig -

Trzeci plan działania

- Kontynuacja zaplanowana na 2023

Stadt Leipzig -

Musikalische Soiree | Spotkanie muzyczne

mit deutschen und polnischen Komponistinnen mit Eva Meitner und Julia Preußler am 4. November
im Polnischen Institut in Leipzig | z niemieckimi i polskimi kompozytorkami z Evą Meitner i Julią Preußler
4 listopada w Instytucie Polskim w Lipsku

Clara Schumann, geb. Wieck

- Wunderkind – schon früh Klavier-Virtuosin, aber auch Komponistin
- Mit 9 Jahren erstes Konzert im Gewandhaus
- Schon mit 13 komponierte sie ihr Klavierkonzert op. 7.
- Ihre Klavierwerke spielte sie u. a. Chopin vor und erhielt dafür großes Lob:

„Den 12. September überraschte uns Chopin und hörte von Clara Wieck op. 5, 6 und das Klavierkonzert op. 7. Er war entzückt, sprach sich enthusiastisch aus und schied gerührt von uns. Er war sehr leidend, hatte sich in Dresden vor Niemand sehen lassen, war hier nur bei Schumann gewesen, nahm Op 5 gleich mit und hinterließ der Clara ein Stammbuchblatt.“

- Ihre Lieder sind wahre Meisterwerke.

Emilie Mayer

- „Weiblicher Beethoven“
- Umfangreiches kompositorisches Gesamtwerk: 8 Sinfonien, 15 Konzertouvertüren,

Emilie Mayer

Clara Schumann, z domu Wieck

- cudowne dziecko – wirtuozka fortepianu od najmłodszych lat, ale także kompozytorka
- Pierwszy koncert w Gewandhaus (w Lipsku) w wieku 9 lat
- Swoje Koncert fortepianowy op. 7 skomponowała w wieku 13 lat.
- Swoje utwory fortepianowe grała m.in. dla Chopina, zbierając za nie wielkie pochwały:
- „12 września Chopin zrobił nam niespodziankę i usłyszał od Clary Wieck op. 5, 6 i Koncert fortepianowy op. 7. Był zachwycony, mówił z entuzjazmem i zostawił nas wzruszonych. Był bardzo cierpiący, nie dał się nikomu zauważyć w Dreźnie, był tu tylko z Schumannem, od razu zabrał ze sobą op. 5 i zostawił Klarze wpis w albumie pamiątkowym.“
- Jej utwory to prawdziwe arcydzieła.

Emilie Mayer

- „Kobieta Beethoven“
- Bogaty dorobek kompozytorski: 8 symfonii, 15 uwertur koncertowych, 12 kwartetów smyczkowych, muzyka kameralna, chóry, utwory fortepianowe i pieśni
- Otrzymała honorowy pogrzeb w Berlinie

Fanny Hensel

- Starsza siostra kompozytora Felixa Mendelssohna Bartholdy'ego
- „Równie uzdolniona siostra“ (Goethe) – Gra „jak mężczyzna“ (Zelter)
- Pianistka-wirtuoz (w wieku 13 lat zagrała na pamięć wszystkie 24 preludia z „Dobre brzmiącego klawesynu“ J.S. Bacha)
- Ponad 450 utworów (utwory fortepianowe, pieśni, muzyka kameralna, chóry, kantaty,

12 Streichquartette, Kammermusik, Chöre, Klavierwerke und Lieder

- Erhielt ein Ehrenbegräbnis in Berlin

Fanny Hensel

- Ältere Schwester des Komponisten Felix Mendelssohn Bartholdy
- „Gleichbegabte Schwester“ (Goethe) – Spielt „wie ein Mann“ (Zelter)
- Virtuose Pianistin (spielte mit 13 Jahren alle 24 Präludien aus J.S. Bachs „Wohltemperierten Klavier“ auswendig)
- Mehr als 450 Werke (Klavierwerke, Lieder, Kammermusik, Chöre, Kantaten, szenische Werke, Orchestermusik, Oratorium)

Fanny Hensel

utwory sceniczne, muzyka orkiestrowa, oratorium)

Maria Szymanowska

- Bedeutende Konzertvirtuosin ihrer Zeit – Europäerin
- Star zu ihrer Zeit in Europa (jeder kannte sie, Zeitungen berichteten über ihre An- und Abreise)
- „Genie“, „Virtuosin“, „Komponistin“
- Scheidung zugunsten Karriere
- Extrem erfolgreich (Touneen, verlegte Werke), internationale Karriere, spielte auch in Leipzig (1823)
- Werke bei Breitkopf & Härtel erschienen (Gesamtwerk: 100 Klavierstücke)

Maria Szymanowska

Maria Szymanowska

- Wazna wirtuozka koncertowa swoich czasów – Europejka
- Gwiazda w swoim czasie w Europie (wszyscy ją znali, gazety relacjonowały jej przyjazd i wyjazd)
- „Geniusz“, „wirtuoz“, „kompozytor“.
- Rozwód na rzecz kariery
- Liczne sukcesy (trasy koncertowe, opublikowane dzieła), kariera międzynarodowa, grała również w Lipsku (1823)
- Utwory wydane przez Breitkopf & Härtel (dzieła kompletne: 100 utworów fortepianowych).
- Pod wpływem współczesnych: Schumann „Etiudy niezwyklej jakości“, Mickiewicz: „Królowa tonów“, Goethe: „Czarująca bogini muzyki“ (wiersz)

Helena Łopuska

- Studentka HMT w Lipsku (fortepian i kompozycja z najwyższym wyróżnieniem).
- Udana turnee przez Niemcy
- Po powrocie do Polski, z powodzeniem działająca jako pianistka i kompozytorka

- Durch Zeitgenossen beeinflusst: Schumann „Etüden von bemerkenswerter Qualität“, Mickiewicz: „Königin der Töne“, Goethe: „Beezaubernde Göttin der Musik“ (Gedicht)

Helena Łopuska

- Studentin der HMT Leipzig (Klavier und Komposition mit höchster Auszeichnung)
- Erfolgreiche Deutschlandtour
- Nach Rückkehr nach Polen erfolgreich als Pianistin und Komponistin tätig
- Ballade für Klavier und Orchester erhielt 1. Preis bei Kompositionswettbewerb in Warschau
- Leider typisches Schicksal vieler Komponistinnen: Viele ihrer Werke sind unauffindbar. Darunter auch das Werk, das den Preis erhielt.
- Oft kümmert sich niemand um den Nachlass, die Werke werden als „unwichtig“ erachtet oder schlimmstenfalls vernichtet. In Polen kommt erschwerend die geschichtliche Problematik hinzu: Durch die Kriege wurde viel zerstört.
- Ein Grund, warum man dringend Forschung im Bereich Komponistinnen unterstützen sollte. Seitdem die Forschung Augenmerk auf Komponistinnen legt, werden Werke entdeckt, publiziert, was das Spielen der Werke ermöglicht.

Poldowski (Irena Regina Wienawska)

- Poldowski – Pseudonym für Komponistin Irena Wienawska (weiteres Pseudonym : Dean Paul)
- Tochter des berühmten Violinvirtuosen Henry Wienawski
- Kosmopolitische Persönlichkeit: Vater Pole, Mutter Engländerin, geboren in Brüssel
- Lebte in Paris und London
- Mit 14 erste Aufführungen eigener Kompositionen
- Kompositionen von Liedern und Kammermusik

- Ballade na fortepian i orkiestrę zdobyła I nagrodę na konkursie kompozytorskim w Warszawie
- Niestety, typowy los wielu kompozytorek: Wiele z ich prac jest nie do odnalezienia. Wśród nich jest praca, która zdobyła nagrodę.
- Często nikt nie dba o ich spuściznę, dzieła są uznawane za „nieważne” lub w najgorszym wypadku niszczone. W Polsce problem historyczny potęguje fakt, że wiele zostało zniszczone w czasie wojen.
- Jest to jeden z powodów, dla których należy pilnie wspierać badania nad kompozytorkami. Odkąd badania zwracają uwagę na kompozytorki - utwory są odkrywane, publikowane, co umożliwia ich granie.

Poldowski (Irena Regina Wienawska)

- Poldowski – pseudonim kompozytorki Ireny Wienawskiej (inny pseudonim : Dean Paul)
- Córką słynnego wirtuoza skrzypiec Henryka Wienawskiego
- Osobowość kosmopolityczna: ojciec Polak, matka Angielka, urodzona w Brukseli
- Mieszkała w Paryżu i Londynie
- Pierwsze wykonania własnych kompozycji w wieku 14 lat
- Kompozycje pieśni i muzyki kameralnej

Poldowski (Irena Regina Wienawska)

Am Abend wurden folgende Werke gespielt | Wieczorem zagrano:

Clara Schumann, *Ich stand in dunklen Träumen*

Clara Schumann, *Der Abendstern*

Emilie Mayer, *Du bist wie eine Blume*

Fanny Hensel, *November*

Fanny Hensel, *Italien*

Maria Szymanowska, *Nocturne « Le murmure »*

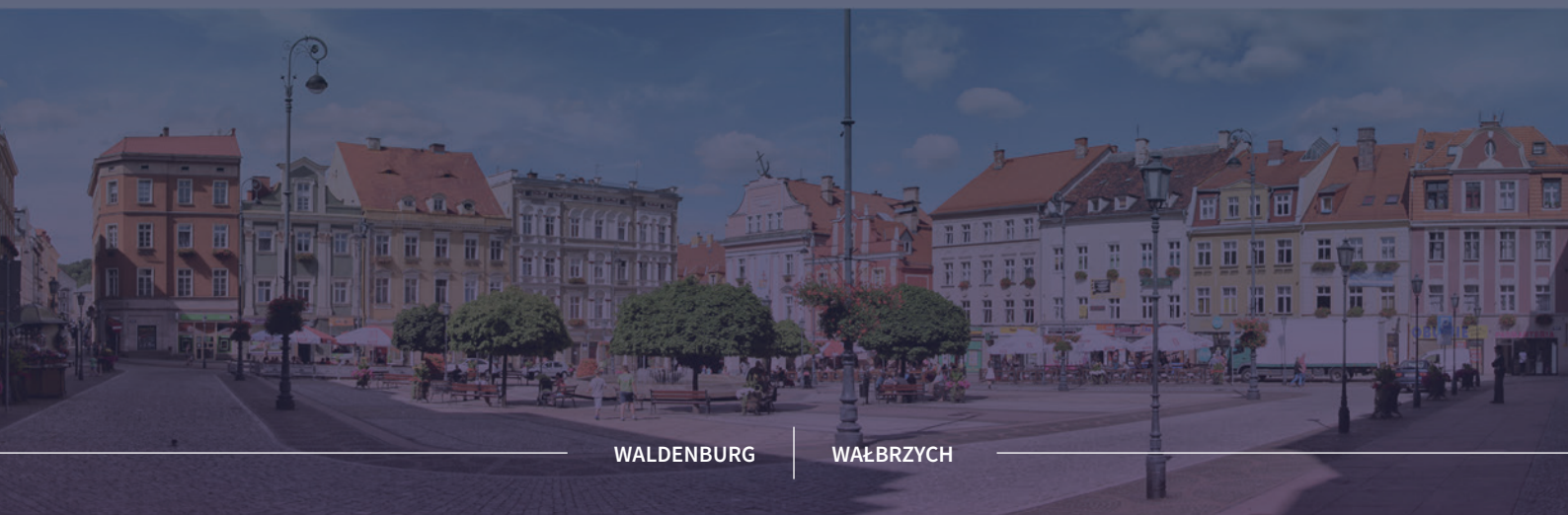
Maria Szymanowska, *Se spiegar*

Helena Łopuska, *Question op. 6*

Poldowski, *A poor young shepherd*

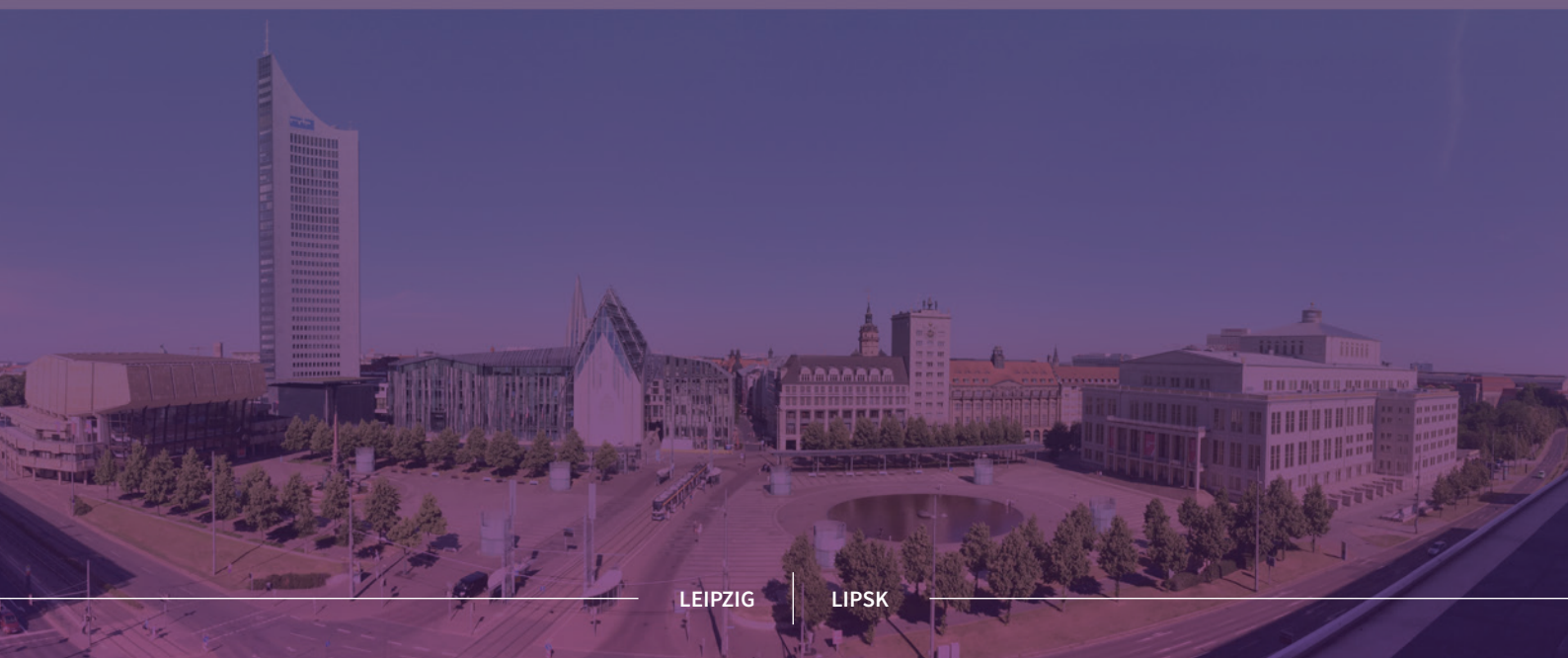
Poldowski, *Spleen*

WALDENBURG

WAŁBRZYCH

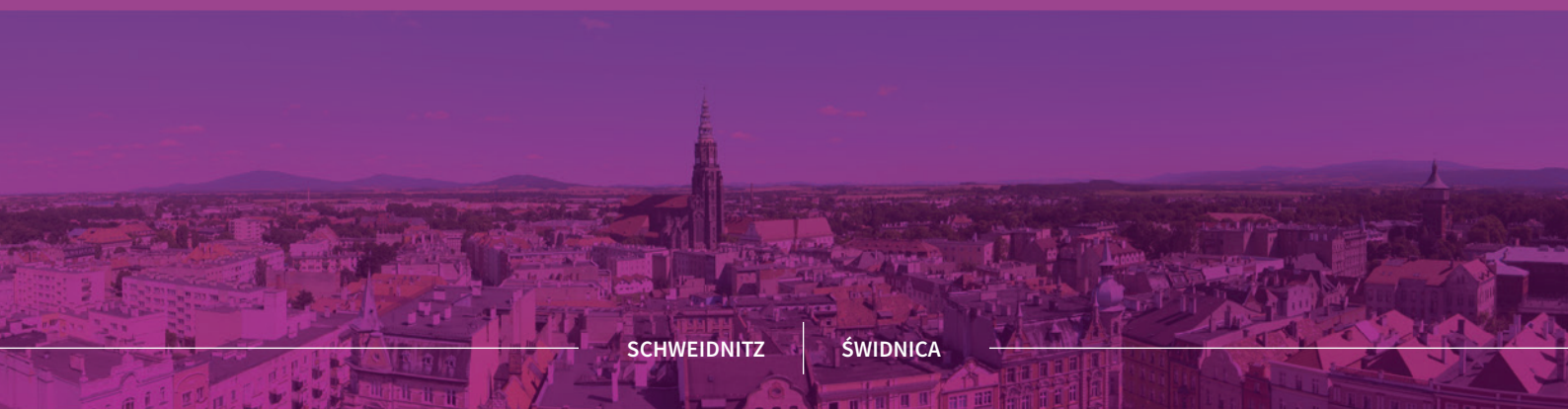
LEIPZIG

LIPSK

BRESLAU

WROCŁAW

SCHWEIDNITZ

ŚWIDNICA